

Fyrbodals kommunalförbund
Årsredovisning

2018

Fyrbodal

Innehåll

Inledning	3
Politik	4
Ekonomi & Personal	8
Antagning Fyrbodals	10
Tillväxtmedel	11
Kurser & konferenser	12
Kommunikation	13
Mål 1: Företagsklimat & Näringsliv	14
Mål 2: Kompetensförsörjning	17
Mål 3: Infrastruktur	22
Mål 4: Landsbygdsutveckling	24
Mål 5: Gränsregion	27
Mål 6: Kultur	29
Mål 7: Socialtjänst, vård och omsorg	31
Mål 8: Barn och unga	33
Ekonomisk redovisning	35

Förbundsdirektören om året som gått

År 2018 verkställdes den nya organisationen efter den beslutade verksamhetsförändringen. Dåvarande förbundsdirektör slutade i början av året och undertecknad påbörjade uppdraget i slutet på året. Andra vakanser bidrog till att fokus för medarbetarna fick läggas på att verkställa verksamhetsplanen i största möjliga mån, vilket gjordes på ett mycket bra sätt under rådande omständigheter.

Omsättningen i förbundet var cirka 40 miljoner, vilket är 2 miljoner mindre än föregående år och våra regionala tillväxtmedel på 20,5 miljoner växlades upp till 111 miljoner. Vi har haft drygt 36 pågående projekt utöver våra verksamheter.

Året präglades av en fortsatt god konjunktur. Det finns cirka 27 700 aktiva företag inom Fyrbodals kommun. Under året fastställde direktionen en strategisk plan för Position Väst att gälla för åren 2019-2024. Den långsiktiga strategin beskriver hur investeringsfrämjande arbete ska bedrivas under varumärket Position Väst, tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo.

Inom området kommunikation så lanserades vår nya hemsida i december.

Inom området kompetensförsörjning har det handlat om att se helheten. Fullföljda studier för våra ungdomar engagerar många av oss på olika sätt. Från Fyrbodals sida har vi bland annat arbetat inom projektet "En skola för alla". Kommunakademien Väst, KAV, är en ny plattform för systematisk samverkan mellan Högskolan Väst och de 14 kommunerna i Fyrbodals kommun. Etablering av plattformen skedde den 1 januari 2018.

Fyrbodals Kommunalförbund har varit delaktiga i framtagandet av Västra Gölandsregionens handlingsprogram 2018-2020 för Kulturella och kreativa näringar, KKN.

Inom området socialtjänst, vård och omsorg har kommunalförbundet arbetat med statliga satsningar inom psykisk hälsa och våld i nära relationer.

Kommunalförbundet har på uppdrag av sina medlemskommuner ett starkt fokus på miljöfrågorna. Samtliga 14 kommuner har gemensamt enats om att gå över till fossilfria transporter senast 2030. Under hösten invigdes fyra tankstationer med biogas. Nu finns det tio tankstationer inom vårt geografiska område och det gör oss till ett av de biogastätaste områdena i Sverige.

Inom Fyrbodals kommunalförbund finns ett stort antal nätverk. De olika nätverken spelar en viktig roll vad gäller förankring, utbyte av erfarenheter och idéer samt samverkan/samordning för vårt delregionala område. Nätverket för kommundirektörerna har arbetat fram en struktur för sitt arbete där syftet är att medverka till att prioriterade strategiska delregionala frågor bereds väl och i rätt tid så att de kan ligga till grund för politiska beslut.

Jeanette Lämmel
Förbundsdirektör

Politisk organisation

Direktionen 2018

Kommun	Ordinarie	Ersättare
Bengtsfors	Per Eriksson (S)	Per Jonsson (C)
Dals Ed	Martin Carling (C)	Per-Erik Norlin (S)
Färgelanda	Ulla Börjesson (S)	Tobias Bernhardsson (C)
Lysekil	Jan-Olof Johansson (S)	Ronald Rombrandt (LP)
Mellerud	Tommy W Johansson (S)	Eva Pärsson (M)
Munkedal	Åsa Karlsson (S)	Ann-Sofie Alm (M)
Orust	Kerstin Gadde (S)	Hans Pettersson (M)
Sotenäs	Mats Abrahamsson (M)	Britt Wall (S)
Strömstad	Peter Birgersson Dafteryd (C)	Ronnie Brorsson (S)
Tanum	Liselott Fröjd (M)	Louise Thunström (S)
Trollhättan	Paul Åkerlund (S)	Monica Hansson (S)
	Peter Eriksson (M)	Bedros Cicek (KD)
Uddevalla	Ingemar Samuelsson (S)	Evy Gahnström (V)
	Carin Ramneskär (M)	Magnus Jacobsson (KD)
Vänersborg	Marie Dahlin (S)	Bo Carlsson (C)
	Gunnar Lidell (M)	Peter Göthblad (L)
Åmål	Michael Karlsson (S)	Anne Sörqvist (C)

Arbetsutskott

Ordförande

Martin Carling (C), Dals Ed

1:e vice ordförande

Paul Åkerlund (S), Trollhättan

2:e vice ordförande

Ingemar Samuelsson (S), Uddevalla

Ledamöter

Liselott Fröjd (M), Tanum

Marie Dahlin (S), Vänersborg

Ersättare

Per Eriksson (S), Bengtsfors

Peter Dafteryd (C), Strömstad

Affärsdriven miljöutveckling

Ordförande

Martin Carling (C)

Ledamöter

Åsa Karlsson (S)

Peter Eriksson (M)

Representanter i BHU

Martin Carling (C)

Ingemar Samuelsson (S)

Paul Åkerlund (S)

Liselott Fröjd (M)

Representanter

i Västkom's styrelse

Martin Carling (C)

Ingemar Samuelsson (S)

Paul Åkerlund (S)

Liselott Fröjd (M)

Regionalt kollektivtrafikråd

Ledamöter

Carin Ramneskär (M)

Per Eriksson (S)

Ombud

föreningsstämma Västkom

Ordinarie

Monica Hansson (S)

Ersättare

Anna-Lena Heydar (S)

Bolagsstämma Mediapoolen AB

Ordinarie

Louise Thunström (S)

Ersättare

Ann-Sofie Alm (M)

Styrelserepresentanter

i Mediapoolen AB

Ordinarie

Peter Hemlin (M)

Ersättare

Monica Bang Lindberg (L)

Revision Mediapoolen AB

Ordinarie

Thomas Boström

Ersättare

Claes Hedlund

Stämмоombud Gryning Vård AB

Ordinarie

Ingemar Samuelsson (S)

Ersättare

Ulla Börjesson (S)

Revision Gryning Vård AB

Johan Nilsson (S)

Svinesundskommittén

Ordinarie

Gunnar Lidell (M)

Ersättare

Åsa Karlsson (S)

Styrkommittén Interreg

"gränslöst samarbete"

Ordinarie

Monica Hanson (S)

Ersättare

Peter Dafteryd (C)

Styrelseledamot Innovatum AB

Ingemar Samuelsson (S)

Politisk organisation

Delregionalt samrådsorgan för vårdssamverkan Fyrbodal

Ordförande

Karl Kullgren (L)

Ledamöter

Erika Parkås (S)

Elving Andersson (C)

Tove af Geijerstam (L)

Leif Andersson (S)

Maria Nilsson (KD)

Beredningsgrupp för hjälpmedel

Erica Parkås (S)

Laxfonden

Ordinarie

Tommy W Johansson (S)

Ersättare

Michael Karlsson (S)

Styrelsen för Film i Väst

Gert-Inge Andersson (S), Trollhättan

Vänersamarbetet

Michel Karlsson (S)

Representation i gruppen "lågtrafikerade järnvägar"

Per Eriksson (S)

Revisorer

Sammanställande

Thomas Boström (M), Vänersborg

Övriga revisorer

Claes Hedlund (C), Munkedal

Anita Älgemon (C), Tanum

Ingemar Lindhe (C), Färgelanda

Lennart Hansson (L), Åmål

Eva From, auktoriserad revisor KPMG AB

Direktionens möten under 2018

Direktionen har under verksamhetsåret haft sju protokollförda sammanträden. Mötena har förlagts till följande kommuner: Munkedal, Uddevalla (två möten), Tanum, Lysekil, Orust, Dals Ed. Nedan redovisas en kort sammanfattning av direktionens arbete under året.

Februari

- Avrapportering intern kontrollplan 2017
- Beslut Internkontrollplan 2018.
- Beslut revidering delegationsordning
- Rekommendation till kommunerna; Överenskommelse med Västra Götalandsregionen om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård
- Rekommendation till kommunerna; Handlingsplan för psykisk hälsa 2018–2020
- Rekryteringsprocess ny förbundsdirektör påbörjades
- Preliminär betalplan E20 2019-2023

Mars

- Beslut Årsredovisning 2017
- Rekommendation till kommunerna; Samverkansavtal Naturbruk
- Information Överenskommelse och gemensam riktlinje vid in- och utskrivningar från slutna hälso- och sjukvård
- Information om den nya tjänstemannaorganisationen
- Preliminär betalplan E20 2019-2023

Maj

- Beslut Kvartalsrapport 1801-1803
- Beslut Arvodesreglemente 2018
- Åtgärdsvalstudie Göteborg-Oslo
- Utkast verksamhetsplan och budget 2019
- Information Revisionsrapport och PM 2017

Juni

- Förslag verksamhetsplan och budget 2019
- Förslag budget tillväxtmedel 2019
- Redovisning tillväxtmedel 2017
- Val av ledamot till politiskt samrådsorgan Vårdsamverkan Fyrbodäl
- Rekommendation till kommunerna; Överenskommelse mellan Västra Götalands kommuner och Västra Götalandsregionen om samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och tillhörande riktlinje.
- Remiss till kommunerna angående Position Väst - förslag till strategisk plan samt förslag avtal NodePole
- Beslut Revidering internkontrollplan 2018 GDPR
- Rapport rekrytering ny förbundsdirektör

September

- Presentation av ny förbundsdirektör Jeanette Lämmel
- Beslut Delårs- och verksamhetsrapport 2018-06-30
- Beslut Mötestider 2019
- Val av valberedning, uppdrags till arbetsutskottet att ta fram förslag
- Rekommendation till kommunerna; Komplettering av överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk
- Skrivelse om begäran om option vid kommande upphandling på utökad trafik genom Dalsland
- Remissvar Kollektivtrafik på jämlika villkor samt Miljö- och klimatstrategi

November

- Beslut Verksamhets- och kvartalsrapport 1807 - 1809
- Beslut Verksamhetsplan och budget 2019
- Beslut Budget Tillväxtmedel

- Beslut Årshjul 2019
- Beslut Val av valberedning
- Information Revisionsrapport och PM 180630

December

- Beslut Strategisk plan Position Väst
- Information Inkomna projektansökningar
- Utvärdering av direktionen
- Information från Västra Götalandsregionen om Regional kulturstrategi

Ekonomi och personal

Basfinansieringen från kommunerna på cirka 8,9 miljoner kronor växlades under 2018 upp till en total omsättning på cirka 40 miljoner kronor (exklusive tillväxtmedel), vilket är en minskning i förhållande till 2017.

Resterande intäkter är kopplade till projekten och kommer i huvudsak från EU:s strukturfonder och övriga program, Västra Götalandsregionen, staten och medlemskommunerna. Se vidare i bifogad ekonomisk redovisning.

Förbundet har inom ramen för sin basverksamhet utrymme för cirka sju tjänster. Under de senaste åren har vi i några fall ersatt visstidsanställningar med tjänsteköp. Under hösten 2018 tillträdde en ny förbundsdirektör.

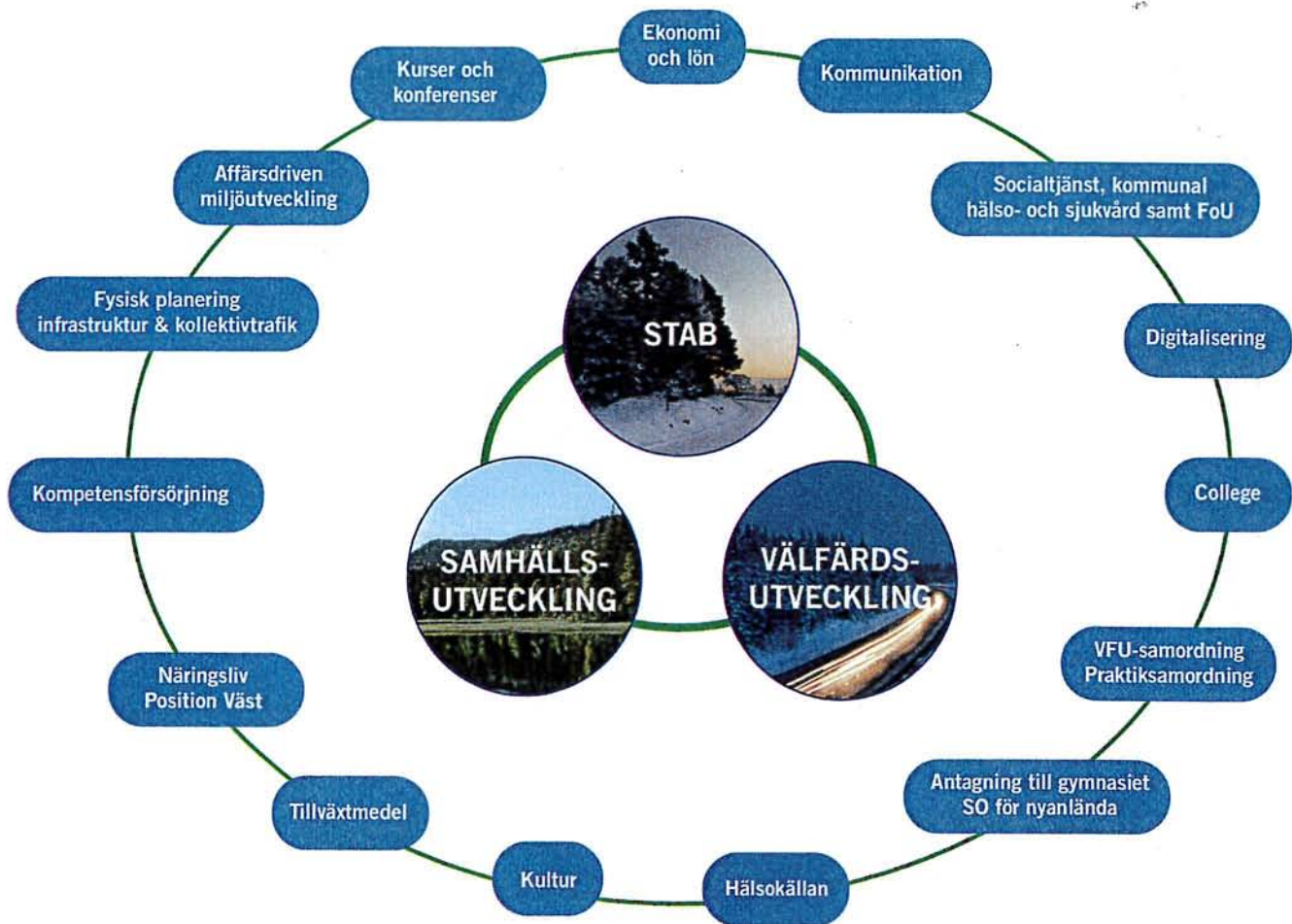
Den 31 december 2018 var 26 personer tillsvidareanställda och 6 personer visstidsanställda. Förutom detta har 3 personer arbetat hos oss genom tjänsteköp. Motsvarande siffror var vid förra

årsskiftet 20 tillsvidareanställda och 10 visstidsanställda.

Under året slutade 17 personer och 16 personer nyanställdes. Orsaken till personalomsättningen var i första hand att projekt avslutades eller påbörjades, samt pensionsavgångar.

År 2018 var antalet kvinnor 26 och antalet män 6. Noteras ska att dessa siffror är antalet personer och att deras tjänstgöringsgrad varierar mellan 20 och 100 procent tjänst. I den ekonomiska redovisningen är antalet anställda beräknat utifrån antalet heltidstjänster. Förbundet har också använt sig av tjänstepersoner ute i kommunerna som på uppdrag har verkat för alla kommunerna i Fyrbodalen. Dessa personer, som har fackkunskap inom sina områden, betyder mycket för att förbundet ska kunna fullfölja sina uppdrag. Detta innebär ofta att ingå i arbets- eller styrgrupper för konkreta uppdrag.

Lokalisering, kansli och administration

Förbundet är lokaliserat till Riverside i Uddevalla. All gemensam administration samt merparten av verksamheten och projekten är därmed lokalmätsigt samordnade.

Vi har en särskild avdelning för administration, ekonomi, kommunikation samt projekt- och löneadministration. Avdelningen leds av en administrativ chef. Den 31 december 2018 var det sju personer på sammanlagt 5,75 årstjänster inom avdelningen.

Den interna kontrollen

Den interna kontrollen syftar till att genom olika regelverk och kontroller minska organisationens risker. Riskerna kan gälla både det ekonomiska

kapitalet och förtroendekapitalet. Kommunalförbundet vill uppnå en rimlig grad av säkerhet och att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv.

Kansliet har arbetat fram en internkontrollplan som omfattar 33 kontrollpunkter. Den interna kontrollen fungerar väl.

Många nöjda med Antagning Fyrbodal

Under 2018 har antagning Fyrbodal kunnat tillätta den tredje handläggartjänsten och var således fulltaliga vid årets utgång.

Utbildningsinsatser har genomförts vid cirka 15 tillfällen riktat till personal inom kommuner och skolor.

Antagning Fyrbodal har haft viss delaktighet i "den stora SYV-dagen" där det lämnades viktig information inför kommande antagningsår.

Det gångna året har medfört ett fortsatt gott samarbete med Göteborgsregionen, GR. Elevenkät och användarenkät har genomförts där resultatet visar på att man på det stora hela är nöjd med antagningens service och samarbete, trots bortfall i personalstyrkan och högre arbetsbelastning under första halvan av 2018.

I relation till att lovskola har lagstadgats, har Antagning Fyrbodal kunnat se en ökad mängd betygskompletteringar från skolor och kommuner.

Samhällsorientering

Under 2018 har det regelbundet startat klasser men där man i samtliga kommuner ser en nedgång av antalet deltagare. Precis som tidigare är det främst klasser i arabiska som startat men även klasser i till exempel somaliska, tigrinja och kurdiska har genomförts.

Totalt under året genomfördes ungefär 90 klasser med nästan 770 deltagare. Genomförda

enkäter visar att deltagarna i hög grad är nöjda med den samhällsorientering de deltagit i.

Under året har Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med anordnarkommunerna påbörjat arbetet med en gemensam lärarhandledning vilken ska hjälpa kommunikatörerna i det dagliga arbetet. I handledningen kommer det finnas både faktatext och konkreta övningar att använda sig av i mötet med deltagarna.

Samarbetet har även lett fram till en digital enkät som ska användas då deltagarna genomför utvärderingen i slutet av samhällsorienteringen. Denna enkät innebär att utvärderingen kan genomföras mer enhetligt i kommunerna. Enkäten är färdig att tas i bruk under början av 2019.

Nätverksdag

I december hölls en stor nätverksdag tillsammans med övriga delregioner i Västra Götaland och länsstyrelsen där Fyrbodal och anordnarkommunerna i år stod värd. Temat för dagen var motivation och deltagarna fick ta del av både en föreläsning kring ämnet och workshops där man fick möjlighet till fördjupning. Under dagen gavs också möjlighet till nätverkande vilket uppskattades av kommunikatörerna. Utvärderingen som gjordes av dagen visade att man i stort var mycket nöjda och kommunikatörerna upplevde att man hade fått med sig värdefull kunskap.

Uppväxling av medel för regional tillväxt

Under 2018 har 30 projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av regionala utvecklingsmedel från kommunerna och Västra Götalandsregionen med ett budgeterat belopp av 20 500 000 kronor.

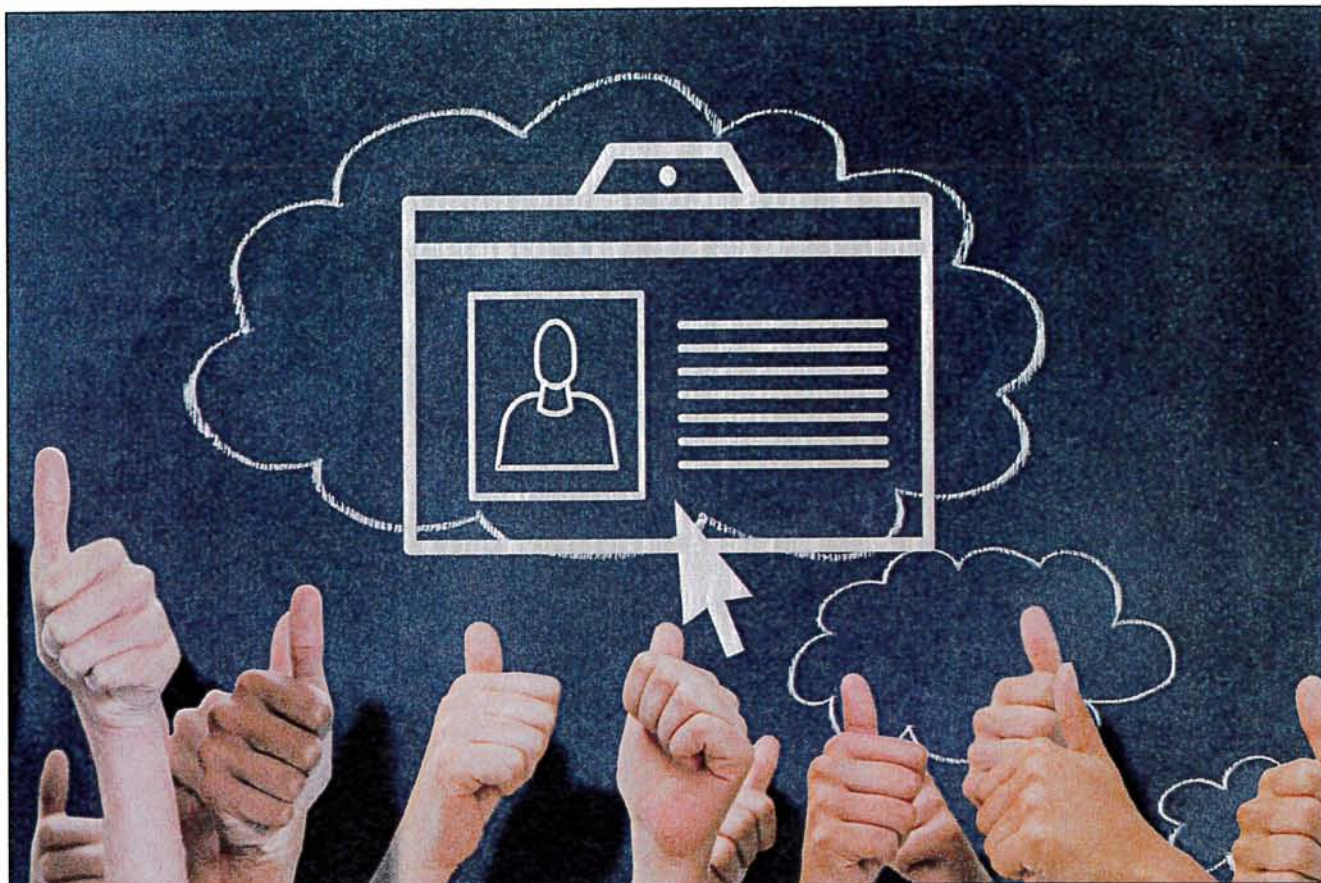
Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omslutning på 111 701 031 kronor, vilket innebär en uppväxling med 1 070 procent (faktor 10,7).

Syftet med Genomförandeplanen är att stärka Fyrbodalsregionen som en attraktiv, ansvarsfull och internationellt konkurrenskraftig kunskapsregion för kvinnor och män och är ett verktyg för att genomföra Vision Västra Götaland – Det goda livet.

Genomförandeplanen är den gemensamma vägvisaren för hela Fyrbodalsregionens utveckling åren 2014 – 2020. Den riktar sig till alla som arbetar med insatser för tillväxt och utveckling; kommuner, lärosäten, företagsfrämjande aktörer, Science parks, föreningsliv med flera.

Genomförandeplanen har tagits fram med grund i det uppdrag riksdag och regering gett Västra Götalandsregionen att driva det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet.

Planen är indelad i fyra områden "En ledande kunskapsregion", "En region för alla", "En region där vi tar globalt ansvar" och "En region som syns och engagerar".

Kompetensutveckling på uppdrag av kommunerna

Kommunalförbundet har bland annat till uppgift att på uppdrag arrangera kompetensutveckling för medlemskommunerna. Kompetensförsörjning är en ständigt aktuell och efterfrågad verksamhet av kommunernas medarbetare.

Verksamheten är självfinansierad utan vinstintresse. Genom att erbjuda kommunerna utbildningar i närområdet istället för att resa till storstädernas utbildningsutbud, kan fler medarbetare utbildas till en lägre kostnad. Mervärdet blir att regionala nätverk skapas mellan och inom många yrkesgrupper i kommunerna.

2018 genomfördes 40 utbildningar med sammanlagt 54 utbildningsdagar för totalt 807 deltagare. 12 av de genomförda kurserna spände över flera dagar, då är yrkeshandledningen inräknad,

som är 10 respektive 8 tillfällen. 8 utbildningar ställdes in på grund av för få anmälda deltagare.

Utvärderingarna från de olika utbildningarna visar på ett gott resultat: att utbildningarna i allmänhet i hög grad/i mycket hög grad är av värde för deltagarnas arbete och att föreläsarna är kunniga.

Exempel på utbildningsområden är lagstiftning och handläggning inom kommunal verksamhet, ekonomi samt utbildningar riktade till socialtjänstens olika verksamhetsområden (barnavård, missbruk, försörjningsstöd, socialpsykiatri/funktionshinder samt vård och omsorg). Utöver dessa utbildningar har även ett antal aktiviteter genomförts, vilka är kopplade till övriga av kommunalförbundets verksamheter och projekt.

Ny webbplats för kommunalförbundet

Inom området ryms både intern och extern kommunikation. Den främsta målgruppen för den externa kommunikationen är politiker och tjänstemän i våra 14 kommuner, men även anställda och fortroendevalda inom Västra Götalandsregionen och andra myndigheter som Fyrbodals kommunalförbund samarbetar med. Till våra samarbetspartners hör även näringslivet och ideella organisationer.

Den externa kommunikationen hanteras främst genom ett nyhetsbrev, en hemsida och ett antal sociala medier.

Den 5 december 2018 lanserades en ny webbplats för förbundet (fyrbodalse.se), vilket ledde till ett stort intresse och kraftigt ökat besöksantal under slutet av året. Totalt under 2018 hade webbplatsen 28 000 unika besökare, en ökning med 8 procent jämfört med 2017.

Nyhetsbrevet sänds ut med e-post ungefär sex gånger per år och når cirka 2 000 mottagare. Öppningsfrekvensen har stadigt ökat de senaste åren och låg under 2018 på 34 procent.

Nätverk

Kommunikatören för Fyrbodals kommunalförbund leder ett nätverk för kommunikatörer i medlemskommunerna. Vanligtvis hålls fyra möten per år. På mötena utbyts erfarenheter och gemensamma frågor diskuteras. Gruppen får även inspel från

gäster kring ämnen eller verksamheter som har en delregional koppling.

Sociala media

Sociala media fortsätter vara en viktig kanal för att nå våra målgrupper och andra intresserade. Antalet följare på Facebook fortsätter öka och var vid årsskiftet uppe i 833 personer. Antalet följare på twitter var 314 och på Instagram 116.

Lokala media

Under året sändes 15 pressmeddelanden ut. Antalet pressklipp kring förbundets verksamhet var högre än de senaste åren, cirka 75 stycken.

Bra företagsklimat och ett starkt, differentierat näringsliv

Under de tre senaste decennierna har näringslivet i Fyrbodals genomgått stora förändringar. Från att ha varit beroende av ett antal stora industri-företag har regionen i dag en mycket bredare branschstruktur med fler småföretag.

Konjunktoren har varit mycket hög under 2018 och antalet företag har fortsatt öka. I Fyrbodals finns cirka 27 700 aktiva företag. Näringslivets stora utmaning har handlat om bristen av tillgång till relevant kompetens. Utbildningsaktörerna har startat upp flera nya utbildningar för att möta utmaningen men trots detta har 40 procent av företagen uppgett att de har fått tacka nej till ordrar. Flera insatser för att få in utrikesfödda på arbetsmarknaden har genomförts vilket också visar sig i arbetslöshetssiffrorna som har sjunkit markant under 2018. Vid årsskiftet visade arbetslöshetssiffran på den lägsta sedan förra lågkonjunkturen.

Samarbetet med näringslivscheferna och näringsutvecklarna i kommunerna är grunden för det näringslivsarbete som bedrivs på förbundet. Nätverket har träffats åtta gånger under året för att tillsammans arbeta fram gemensamma projektidéer för att verkställa Genomförandeplan Fyrbodals 2014-2020. Träffarna har samordnats mellan näringslivsutvecklaren och verksamhetsledaren på Position Väst.

De insatser som Fyrbodals ska vara med och initiera ska vara bättre att göra gemensamt än var och en enskild kommun gör. Fyrbodals kommu-

nalförbund prioriterar därför sina framtida insatser till att i samverkan:

- Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag
- Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag
- Driva offensiva insatser för att etablera nya arbetsplatser i Västra Götaland.

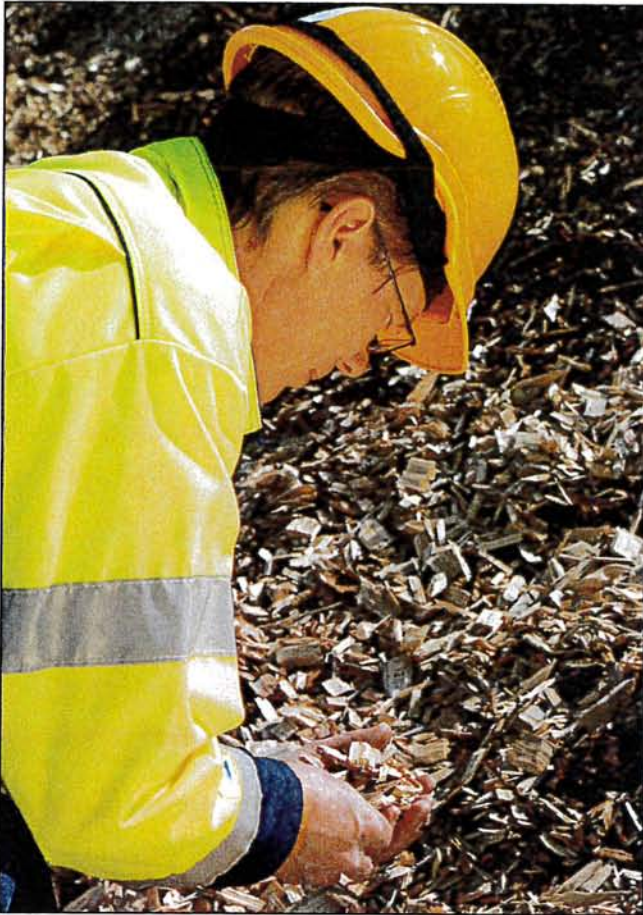
För att genomföra dessa insatser tar kommunalförbundet hjälp av olika aktörer och organisationer vars tjänster upphandlas eller tilldelas projektmedel. Under 2018 har översynen av innovationsstödsystemet fortsatt för att säkerställa att de insatser tillväxtmedlen är med och finansierar optimeras. Ett nytt upphandlingsunderlag tagits fram för att utveckla stödet inom nyföretagande och befintligt näringsliv genom distribuerade affärsutvecklingsinsatser i hela Fyrbodals geografi.

Strategier

"Öka kommunernas service till företag genom att stödja framtagning och implementering av de lokala näringslivsstrategier som tagits fram i SKL:s utbildning 'Förenkla Helt Enkelt' eller motsvarande."

Under året har 13 av 14 kommuner deltagit i

Mål 1: Företagsklimat & Näringsliv

SKL:s utbildning eller någon annan motsvarande utbildning. Under 2017-2018 har Dals Ed, Färrelanda, Orust och Munkedal genomgått utbildningen. Mellerud påbörjar sin utbildning under 2019 och Åmål kommer att köra den på nytt. Som ett resultat av utbildningarna finns nu näringslivsstrategier framtagna i samtliga kommuner.

Den strategiska planen för det gemensamma företagsetableringsarbetet som direktionen antog i december 2018 kan utgöra ett stöd i det fortsatta kommunala arbetet med näringslivsstrategier.

Under 2018 upphandlades konsulter inom sju områden för att bistå kommunerna i implementeringen av näringslivsstrategierna. Sotenäs och Tanum har avropat tjänster under året.

”Samordna kompetenshöjande insatser samt utveckla hållbara arbetsmetoder och digitala verktyg tillsammans med kommunerna för att utveckla ett bra företagsklimat.”

Genom kurs- och konferensverksamheten på kommunalförbundet har en föreläsningdag genomförts på temat Klarspråk. Föreläsningen vän-

de sig till kommunernas tjänstepersoner som är involverade i myndighetsutövningen.

Genom nätverket ”Superteamet” har kommunalförbundet under året vid två tillfällen samlat näringslivsutvecklare och de företagsfrämjande aktörerna för att tillsammans samordna och utveckla våra processer och aktiviteter.

Ett nytt nätverk, ”B-chain”, för aktörer som jobbar mot befintliga företag har bildats och leds av IUC Väst. Nätverkets syfte är att genom samverkan öka kundnyttan och därmed effekten av bland annat våra tillväxtmedel. E-chain som är ett befintligt nätverk för aktörer som vänder till entreprenörer och nystartsföretag har under året börjat förändra sitt fokus från informationsspridning till ökad kundnytta genom samverkan.

Den digitala plattformen Deladinidé.nu har sjuvänt. Plattformen är öppen för alla människor med idéer och en önskan om att utveckla dem till kommersiella innovationer, samt människor som vill vara med och bidra med sin kompetens eller andra resurser för att detta ska hända. Med utgångspunkt från lärdomarna med plattformen Deladinidé.nu har ett samarbete inletts med Arbetsförmedlingen och teknikkonsultföretaget Combitech för att undersöka behovet av och möjligheten att utveckla ett intelligent, digitalt matchningsverktyg.

Position Väst ingår i referensgrupp för utveckling av digitala detaljplaner, Digit, som leds av Uddevalla kommun. Näringslivsutvecklarna har i nätverket delgett varandra arbetssätt och metoder för att jobba med digital utveckling i kommunerna. Kommunalförbundet har genom lobbyarbete fått Västkom att utöka det kommunala digitaliseringsuppdraget till att även innehålla e-samhälle.

”Driva en effektiv, samordnad hantering av tillväxtmedel. Syftet är att erbjuda entreprenörer och företag tillgång till ett jämlikt, stabilt och tydligt system som främjar innovation, entreprenörskap och företagande.”

Under 2018 har en handläggargrupp för tillväxtmedel bildats på kommunalförbundet. Årshjulet som togs fram under 2017 har implementerats.

Totalt har 30 projekt/verksamheter finansierats av tillväxtmedel. Total budgetomslutning för projekten/verksamheterna uppgick till 111 701 031

Mål 1: Företagsklimat & Näringsliv

kronor, vilket innebär en uppväxling av kommunernas medel med 1 070 procent (faktor 10,7) (motsvarande faktor låg på 4,3 under 2017).

Då avtalet med Nyföretagarcentrum löpte ut vid årsskiftet 2018/19 arbetades ett nytt upphandlingsunderlag fram. Ett nytt grepp togs med syftet att skapa "en väg in" till det företagsfrämjande stödsystemet. Genom att få en leverantör på sex områden är intentionen att effektivisera och minimera administrationen på kommunalförbundet och att skapa ett mer stabilt system. Målgruppen för insatserna vidgades till att även omfatta befintliga små och medelstora företag när det gäller innovationsrådgivning och affärscoachning.

"Driva offensiva satsningar för att attrahera investeringar och nyetableringar."

Arbetet bedrivs av Position Västkontoret i nära samverkan med kommunernas näringslivsenheter. Insatser genomförs i tre spår:

1. Bedriva proaktiv marknadsföring och varumärkesbyggande insatser genom framtagning av sälj- och presentationsmaterial (branschvisa värdeerbjudanden), uppsökande säljsamtal, mässdeltagande, annonsering och föredrag.

2. Bygga och underhålla strategiska relationer för hävstångseffekt, lärande och kostnads-effektivitet genom samverkan nationellt och regionalt.
3. Bedriva och utveckla företagsetablerings-service genom att hantera inkommande förfrågningar, arrangera och genomföra besök av potentiella etablerare i nära samverkan med kommunernas näringslivskontor.

I december antog direktionen, efter remissförfarande, en strategisk plan för vårt gemensamma företagsetableringsarbete. En analys av Fyrbodals resursbaser och kärnkompetenser beställdes från Västra Götalandsregionens analysenhet för att skapa underlag för fortsatta prioriteringar i näringslivsutvecklingsarbetet. Rapporten levereras under 2019.

Under året tog Lillesjö industriförening i Uddevalla kontakt med kommunalförbundets näringslivsutvecklare för att undersöka möjligheten att bedriva förstudie kring kvalitetssäkring och certifiering av industriområden. Detta för att attrahera nyinvesteringar och etableringar.

Skogstorpa industriförening i Trollhättan ville delta i förstudien, men på grund av att ingen annan förening visade intresse är förstudien lagd på is.

En väl fungerande kompetensförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov

Kompetensförsörjnings- och utbildningsfrågorna har under de senaste åren fått en allt större betydelse. Detta gäller inom flera områden, som exempel att:

- matcha utbildningar för både dagens och morgondagens behov av kompetens
- kompetenshöja befintlig anställd personal
- minska avhopp från utbildningar
- få fler elever som går ut grund- och gymnasieskolor med godkända betyg
- få fler elever att söka utbildningar som efterfrågas på arbetsmarknaden
- få invandrare/asylsökande snabbt ut på arbetsmarknaden.

Högkonjunktur råder i dag, vilket märks genom att sysselsättningen ökat och arbetslösheten sjunkit. Enligt Företagarna Väst är det många företag i Fyrbodalregionen som inte har möjlighet att växa då det inte finns tillgång till personal med rätt kompetens. Personalcheferna i Fyrbodals kommuner har under året tagit fram en kartläggning som visar på en stor brist på bland annat utbildade lärare, personal inom vård och teknik. Samtidigt har långtidsarbetslösa och nyanlända svårigheter att få arbete.

För att kunna behålla och stärka tillväxten i Fyrbodalregionen är det av största vikt att både

den privata och offentliga sektorn har tillgång till rätt kompetens. Detta gäller inte minst delregionens landsbygdsområden.

Fyrbodals kommunalförbund har sedan starten av "Kompetensplattform Fyrbodal" arbetat genom:

- ett brett sammansatt delregionalt kompetensråd samt lokala kompetensråd
- college inom teknik och vård- och omsorg
- nätverksbyggande
- förstudier och projekt
- omvärldsbevakning och informations-spridning

Strategin har varit och är att se helheten för kompetensförsörjning i Fyrbodal. En helhet som innehåller många aktörer och komplexa strukturer och regelverk. En helhet där utmaningarna förändras över tid.

Inom Kompetensförsörjnings- och utbildningsområdet har under året bedrivits verksamhet inom:

- Vuxen- och Yrkehögskoleutbildning
- Teknikcollege
- Vård- och omsorgscollege
- Antagningsorganisationen
- Samhällsorientering för nyanlända

Mål 2: Kompetensförsörjning

Kommunalförbundet har drivit eller varit engagerad i flera förstudier och projekt som exempel pilot- och implementeringsprojektet "Praktiksamordning Fyrbodals".

Kompetensplattformens arbetet har under året även gällt uppsökande verksamhet i Fyrbodals kommuner och medverkan i regionalövergripande möten. Tre utbildningsdagar har genomförts: Dialogdag med skolverket, SYV-dag (Studie- och Yrkesvägledning) och Kompetensförsörjningsdag.

En förutsättning för ett väl fungerande arbete inom området är att identifiera, lyfta och driva aktuella frågor i nätverk, arbets-, styr- och referensgrupper delregionalt, regionalt och nationellt.

Strategier

"Skapa samverkan mellan utbildning, arbetsmarknad och näringsliv kring kompetensförsörjning för privat och offentlig sektor."

Fyrbodals delregionala kompetensråd, DKP, är för kompetensförsörjningsarbetet en viktig samverkans- och erfarenhetsutbytesarena. Rådet har un-

der året representerats av 24 olika organisationer från privat och offentlig sektor och bland annat varit initiativtagare till bildande av branschråd för buss och för hotell & restaurang.

Under året har kommunalförbundet varit sammanhållande nätverk, samt styr-, arbets- och ledningsgrupper.

Teknikcollege Fyrbodals, som bildades 2007, har under året bland annat genomfört "Möjligheternas värld" där 600 elever från årskurs 8 fick se och uppleva olika teknikyrken med syftet att öka intresset för teknikområdet.

Tre etablerade lokala Teknikcollege finns i Fyrbodals och under 2018 har arbetet påbörjades med att bilda ett fjärde lokalt college i Dalsland.

Vård- och omsorgscollege Fyrbodals har under året certifierat tre lokala college i Fyrbodals.

Genom ESF-projektet "Collegesamverkan VG" har möjligheterna till bildande av ett college för gröna näringar utretts. Arbetet med att bygga en nationell plattform för samverkan fortsätter inom ramen för det nationella Landsbygdsnätverket, där Fyrbodals kommunalförbund finns representerat.

Mål 2: Kompetensförsörjning

För att få ta del av statsbidraget för Regional yrkesinriktad Vuxenutbildning och som ett led i att öka tillgänglighet till utbildning genom fritt sök har kommunernas vuxenutbildningsenheter bildat tre noder. Nodernas arbete följs upp ur ett delregionalt perspektiv inom nätverket för vuxenutbildning.

Under året har tre projekt avslutats:

- KOBRA (Interreg) som bland utvecklat kompetensmäklarfunktioner och effektivare arbetssätt kring behovsbaserade utbildningar genom behovsinventeringar i näringslivet.
- Scandinavium Science Cluster (Interreg) som genom olika aktiviteter och tester jobbat för att öka teknikintresset hos barn och ungdomar i Sverige och Norge.
- Collegesamverkan VG (EFS) som i samverkan med kommunalförbunden Skaraborg och Sjuhärad utvecklat collegeverksamheten inom teknik och vård- och omsorg samt utrett möjligheten för ett college för gröna näringar.

Två ESF-projekt pågår:

- "Vägledning för livet" där studie- och yrkesvägledare deltagit och fått kompetenshöjning och inspiration i sitt fortsatta arbete
- "En skola för alla" som jobbar nära kommunerna för att fler elever att fullfölja sina studier eller får jobb.

Som ett resultat av projektet "Collegesamverkan VG" har satsningar gällande kompetensförsörjning för Fyrbodals landsbygder inarbetats i Kompetensplattform Fyrbodal. Under året har även närmare koppling mellan skola och näringsliv startats upp med målet att genomföra en kartläggning under 2019 gällande hur arbetet med samverkan sker i de olika kommunerna och hur detta kan förstärkas.

Fyrbodals kommunalförbund har under året regelbundet spridit information gällande projektutlysningar, statistik, utredningar, utbildningar med mera till berörda. Kommunalförbundet har också arrangerat en dialogdag med Skolverket, SYV-dag och en kompetensförsörjningsdag.

Kommunalförbundet har under året också varit delaktiga i framtagande av underlag till de två statliga utredningarna arbetsmarknadsutredningen och vuxenutbildningsutredningen.

"Stödja kommunerna i arbetet med att säkerställa tillgången till behörig personal med rätt kompetens inom främst vård och omsorg, utbildning och teknik."

Nätverket för kommunernas personalchefer har gemensamt identifierat de största utmaningarna inom kompetensförsörjning och tagit fram en kartläggning över bristyrken och personalomsättning. En utmaning inom skolan är den stora lärarbristen. Som ett led i att hitta lösningar utanför de traditionella har kommunalförbundet tillsammans med kommunerna varit med i processen kring framtagandet av Högskolan Västs nya satsning på AIL lärarutbildning (Arbetsintegrerat lärande).

Som ett led i att tillgodose kommunerna när det gäller personal inom vård och omsorg drivs Vård- och omsorgscollege och personal inom teknik drivs av Teknikcollege.

För att tillgodose kommunernas behov av kompetensförsörjning på gymnasie- och yrkeshögskolenivå finns sedan tidigare nätverken för Vuxenutbildning och Yrkeshögskola.

"Driva en effektiv, samordnad hantering av tillväxtmedel."

För kompetensplattformens arbetet i Fyrbodal har särskilda medel avsatts och utöver detta har Kommunalförbundet gjort satsningar på fyra projekt:

- Pilot- och implementeringsprojektet "Praktiksamordning Fyrbodal"
- Interreg-projektet SSC som vill öka barn- och ungdomars teknikintresse i Sverige och Norge
- Interreg-projektet KOBRA som vill utveckla kompetensmäklarfunktionerna och få ett mer effektivare arbetssätt kring behovsbaserade utbildningar

Kommunakademin Väst

Kommunakademin Väst, KAV, är en ny plattform för strategisk och systematisk samverkan mellan

Mål 2: Kompetensförsörjning

Högskolan Väst och de 14 kommunerna i Fyrbodals, den nordvästra delregionen i Västra Götalandsregionen. KAV är den bredaste av plattformarna, såväl ämnesmässigt som geografiskt. KAV etablerades den 1 januari 2018 och är unik i ett nationellt perspektiv då antalet deltagande kommuner saknar motstycke.

KAV verkar för att parterna i ömsesidighet genom samverkan och samproduktion ska "... bedriva gemensam kunskaps-, kompetens- och verksamhetsutveckling som bidrar till nytta för Fyrbodals kommuner och Högskolan Väst samt samhället i stort". Arbetet ska stärka kompetensförsörjningsförmågan och utveckla det livslånga lärandet.

Målet är att behovet av kompetens ska tillgodoses på både kort och lång sikt. Kompetensbehov hos både kommun och näringsliv måste därför beaktas och innovation och nyttiggörande blir centralt. Arbetet syftar till att skapa en robust och handlingskraftig verksamhet som kan hantera utmaningar över tid och göra skillnad. Att skapa systematik och minska personberoende är andra centrala delar i KAV:s uppdrag.

Viktiga områden för Fyrbodals kommuner är att öka övergången till högre utbildning, att genomföra behovsstyrd kompetensutveckling samt att utveckla verksamheter i kommunal och privat sektor.

För Högskolan Väst är det att utveckla profilen Arbetsintegrerat lärande (AIL) med exempelvis nya former av AIL och flexibel utbildning samt att stärka forskning och utbildning. Insatsernas form och innehåll är behovsstyrda. Konkret kan det handla om utvecklings- och forskningsprojekt, utbildning, "studentmedverkan"/AIL-koncept, gästföreläsare med mera.

Utbildningsdelen omfattar såväl längre utbildning som kortare riktade kompetensinsatser och kan ges i olika former.

Arbetet under KAV:s första år har varit av såväl övergripande strategisk karaktär, med syfte att bygga systematik och kvalitetsdrivna utvecklingsprocesser, som mer konkret för att tillgodose identifierade och avgränsade behov. Under våren 2018 besökte verksamhetsledaren samtliga 14 kommuner och högskolans olika enheter i syfte att knyta kontakter och bygga relationer samt identifiera behov. Höstens arbete har byggt

på de utmaningar och behov som framkom vid besöken, inklusive att ny organisering etablerats och ett ledningsråd inrättats. Vidare har arbete påbörjats för att på ett systematiskt sätt utveckla former för metodiskt och ömsesidigt lärande och dialog mellan KAV och Västra Götalandsregionen. Parallellt och integrerat har olika former av riktat utvecklingsarbete utifrån behov initierats eller genomförts.

Exempel på mer riktat utvecklingsarbete under 2018, som är sprunget ur KAV, är utveckling av koncept för akademisk inspirationskurs, utveckling av verksamhetsnära lärarutbildning, uppdragsutbildning för eventuellt blivande chefer, kartläggning av kompetensbehov inom lantmäteriteknik, framtagande av stödprocess för kunskaps- och kompetensutveckling samt möten och arbete relaterat till möjliga forskningsansökningar.

Strategisk kompetensförsörjning

Fyrbodals kommunalförbund har under åren ägnat sig åt omvärldsbevakning och spridit information till kommuner och berörda i Fyrbodalsregionen. Spridningen har skett genom mejlutskick, hemsida, informations- och nätverksmöten samt genom att arrangera årligt återkommande kompetensförsörjningsdagar.

Kompetensförsörjnings- och utbildningsfrågorna har aktualiserats allt mer och står nu högt på agendan hos offentlig och privat verksamhet.

För att få kännedom om behov, testa idéer, öka samverkan och samordningen samt stärka upp arbetet, är förstudier, utredningar och projekt viktiga aktiviteter i kompetensförsörjningsarbetet. Fyrbodals kommunalförbund har spridit information om möjligheter till finansiering av förstudier och projekt till berörda, genomfört utredningar och förstudier för de av kommunerna prioriterade områdena samt varit behjälplig när det gäller ansökningar och genomförande av projekt.

Fyrbodals kommunalförbund har i kompetensförsörjningsarbetet initierat, startat upp och varit delaktig i många förstudier och projekt. Som exempel kan nämnas projektet STEPS (Strategiskt Entreprenörskap i Skolan) och ett pilotprojekt rörande kompetensmäklarfunktioner i Fyrbodals.

Mål 2: Kompetensförsörjning

Kompetensplattform

Kompetensplattformarbetet på regional nivå förutsätter ett strukturerat arbetssätt på delregional nivå. I Fyrbodal har ett brett sammansatt delregionalt kompetensråd, DKP, etablerats, med uppdraget att bidra till kompetensförsörjning på arbetsmarknaden, där utbud och efterfrågan matchas nu och i framtiden.

DKP träffas minst fyra gånger per år. I rådet ingår representanter från en lång rad olika organisationer och nätverk.

Fyrbodals kommunalförbund har etablerat ett lokalt förankrat arbete för att stimulera kommunerna till att ta fram strategier för kompetensförsörjning.

Kommunalförbundets arbete har i form av processtöd lokalt i Fyrbodals kommuner bedrivits utifrån bildande av Lokala kompetensplattformar, LKP, eller motsvarande med bred representation från utbildning och arbetsmarknadens aktörer. Samtliga kommuner har utsett kontaktpersoner som träffats regelbundet.

Kommunalförbundet har även haft kontinuerlig dialog med samtliga kommuner genom kommunbesök, workshoppar, informationsmöten samt genomfört träffar med representanter från kommun, arbetsförmedling och privata aktörer.

Nätverk, branschråd och kluster

Inom Fyrbodals kommunalförbund finns ett stort antal nätverk. De olika nätverken spelar en viktig roll i kompetensförsörjningsarbetet vad gäller förankring, utbyte av erfarenheter och idéer samt samverkan/samordning. Nätverken har olika uppdrag och roller.

En ny tendens är att företrädare för olika branscher tillkännager behov av bildande av branschråd.

Fyrbodals kommunalförbund har tillsammans med Arbetsförmedlingen varit behjälpliga med att starta ett branschråd för buss. Det har även inkommit en förfrågan om bildandet av ett branschråd för hotell och restaurang, från både privat- och offentlig verksamhet.

I Fyrbodalregionen finns ett ökat behov av bildande av branschråd vilket kan ske genom gemensamma insatser och samverkan mellan Arbetsförmedling, utbildningsanordnare och branschföreträdare.

Validering mot yrkeskompetens underlättar matchningen på arbetsmarknaden och ökar möjligheten till att fler kommer i arbete. Kommunalförbundet arbetar tillsammans med både Validering Väst och vuxenutbildningsenheterna i dessa frågor.

En väl utvecklad infrastruktur

Under året har den Regionala planen liksom den Nationella planen för åren 2018-2029 fastställts. I planerna återfinns de fyra högst prioriterade bristerna i vägnätet i området.

Arbetet kan nu påbörjas med åtgärdsvalsstudier, så att bristerna blir namngivna objekt i kommande planer. Det nationella planförslaget innehåller också en påbörjad finansiering av slussarna i Göta älv. I Nationell plan framgår också att stråket Göteborg–Oslo på Norge/Vänerbanan utgör en så kallad utpekad bristanalys. Det innebär att Trafikverket bör fortsätta utreda stråket med målsättning att det är så pass utrett att det kan övervägas i nästa planeringsomgång.

Strategier

"Ett samlat uppträdande och uthålligt påverkansarbete riktat till Västra Götalandsregionen samt Trafikverket och andra berörda myndigheter när det gäller framtida infrastruktursatsningar."

Kommunalförbundet har under året avgivit yttranden i ett antal viktiga strategiska remisser, där förbundet pekat på den obalans som finns i järnvägsförbindelserna längst Norge-Vänerbanan jämfört med Bohusbanan där restiden och restidskvoten är betydligt sämre längst Bohusbanan.

Fyrbodals kommunalförbund har också yttrat sig om behovet av bättre tvärförbindelser i Fyrbodal, såsom Åmål-Strömstad (Väg 45 – E6), liksom

trafiken i Trestadsområdet. Förbundet har också pekat på behov av att kollektivtrafiken prioriteras mer i våra landsbygder, och att satsningar behövs även utanför de starka stråken. Kommunalförbundet har också, på många olika sätt, framfört att gränsregionen mot Norge är viktigt för Fyrbodal och att infrastrukturfrågorna över gränsen behöver ett extra fokus.

"Bevaka och agera i planering och genomförande av de objekt i Fyrbodal som finns upptagna i de nationella och regionala infrastrukturlanerna 2018-2029."

Fyrbodals kommunalförbund har under året bevakat planeringen av de kommande åtgärdsvalsstudierna som följer av de planbesluten. Väg 161 Rotviksbro – Skår uppmärksammades när regeringen under 2018 upphävde fastställelsebeslutet av Vägplanen för delen Rotviksbro – Bäckén på vägsträckan. En mycket ovanlig åtgärd, som försenar framdriften av vägåtgärderna, men som förbundet kommer fortsätta att följa.

"Stödja utvecklingen av hållbara transporter och möjliggöra fossilfritt resande i hela Fyrbodal."

Kommunalförbundet har under en treårsperiod tillsammans med norska partners stöttat kommuner och företag i Fyrbodal för att byta ut egna transporter mot fossilfria samt att utveckla infra-

strukturen för att kunna tanka med bibränslen och kunna ladda elfordon. Resultatet är i huvudsak långt över förväntan och både mindre och större kommuner har gjort konkreta förändringar. Inom biogasområdet har nya affärsmodeller med företag och kommuner i Fyrbodalen etablerats.

Fyrbodalen har blivit uppmärksammas för att de 14 kommunerna arbetar tillsammans med frågorna om fossilfrihet. Kommunalförbundet har även tagit initiativ till att större insatser ska göras för att främja arbetet med Vänersjöfarten.

”Stödja en IT-infrastruktur med hög kvalitet för alla och som främjar hållbarhet.”

Fyrbodals kommunalförbund har använt nätverket Digitalisering och e-hälsa som en intressegrupp för UBIT-gruppens arbete.

UBIT-gruppen är en samarbetsgrupp mellan Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen och Västra Götalands kommuner när det gäller utveckling av bredband och IT-infrastruktur i länet.

Nätverket för infrastruktur och kollektivtrafik

Tjänstemannanätverket utgörs av tjänstemän som ansvarar för infrastruktur- och/eller kollektivtrafikfrågor. Nätverket är beredande i infrastrukturfrågor för direktionen, samt i kollektivtrafikfrågor för Delregionala kollektivtrafikerådet, DKR i Fyrbodalen. Tjänstemannanätverket har under året hanterat ett antal remisser, samt påbörjat ett arbete med framtida infrastruktur och trafiklösningar i Fyrbodalen.

Remisser

Under året har följande remissyttranden avgivits:

- Västtågsutredningen
- Kollektivtrafikens zonstruktur
- Kollektivtrafikens miljö- och klimatstrategi
- Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor – utifrån de sju diskrimineringsgrunderna
- Årlig avstämning av kollektivtrafikens Trafikförsörjningsprogram.

Hållbar landsbygdsutveckling med väl fungerande samspel mellan stad och land

I Fyrbodalen finns det platser med tät bebyggelse där det bor många människor. Det finns platser där det bor få människor, där det i stället finns stora produktionsytor. Det finns platser där det bor många människor en viss tid på året. Det finns platser där det vistas få människor på dagen, men desto fler på natten.

Dessa platser samspelar på olika sätt med varandra, de är beroende av varandra. Städerna kan exempelvis vara arenor för handel, kultur och möten och erbjuda en bred arbetsmarknad. Landsbygderna kan erbjuda mat, vatten, energi, ekosystemtjänster, arbetskraft och rekreation, men också fungera som städernas reningsorgan.

Städer, förorter, småorter och landsbygder är alla en del av samma samhällsväv och det komplexa samspel som finns dem emellan kräver en bred syn på samhällsplanering. I planeringen måste alla platser inkluderas, inte bara de tätbebyggda. Men framförallt bör alla platser och deras leveranser tilldelas ett värde.

I Fyrbodalen ställer de stora avstånden och avsaknaden av rumslig sammanhållning höga krav på samplanering för att åstadkomma ett hållbart samspel mellan städerna och landsbygderna. Under 2018 har arbetet med att få ett fungerande samspel mellan städer och landsbygder påbörjats.

Strategier

"Skapa och kommunicera en gemensam framtidsbild."

Under 2018 beslutade Direktionen att ge förbundsdirektören i uppdrag att fortsätta arbetet med Strukturbild Fyrbodalen och att inrätta ett nätverk bestående av Samhällsbyggnadschefer eller motsvarande. Nätverket har bildats och träffats tre gånger. Karaktären för mötena har varit att gå igenom och diskutera kartläggningen som gjorts av Fyrbodalen under 2017, att gå igenom de föreslagna strategierna som kommit fram genom kartläggningen och se hur andra regioner i Sverige har arbetat med framtagandet av strukturbilder/målbilder.

"Skapa förutsättningar för ett ökat samspel mellan stad och land."

Ett första steg för att få till ett ökat samspel mellan stad och land togs genom att bilda ett nytt nätverk inom förbundet – Landsbygdsnätverket.

Alla 14 kommuner finns representerade i nätverket i form av landsbygdsutvecklare och eller näringslivsutvecklare. Nätverket har initialt delgett varandra hur de arbetar med landsbygdsfrågorna. Flera kunskapshöjande insatser har skett i nätverket i form av föredrag från olika organisationer.

Under 2018 har initiativet Grönt Kluster på Nuntorp, som kommunalförbundet stöttat med tillväxtmedel, fått fäste. Utvecklingen av klustret har gått fort och kommunalförbundet har aktivt deltagit i de aktiviteter som anordnats för att driva utvecklingen framåt.

Mål 4: Landsbygdsutveckling

"Skapa förutsättningar till livslångt lärande oavsett bostadsort."

För landsbygderna är kompetensförsörjningsfrågan en av de stora utmaningarna i offentlig och privat sektor. För Fyrbodals kust- och landsbygd är både blå och gröna näringar (skog och jordbruk) styrkeområden med stor utvecklingspotential. Även besöksnäringen är viktig för Fyrbodals landsbygd. För att landsbygdernas näringsliv och offentlig sektor ska utvecklas på kort och lång sikt är en väl fungerande kompetensförsörjning helt avgörande.

Kompetensförsörjningen för gröna näringar i Fyrbodals kommun har försämrats kontinuerligt de senaste åren. Ett minskat intresse för gymnasieskolans naturbruksprogram i kombination med minskade elevkullar har under en längre tid påverkat utbudet av arbetskraft.

Detta var en av anledningarna till att gröna näringar varit ett särskilt delprojekt inom ramen för samverkansprojektet Collegesamverkan VG, där tre kommunalförbund (Fyrbodals, Skaraborg och Boråsregionen) samverkat. Resultatet från projektet visade att intresset för strategisk samver-

kan är stort men att collegemodellen i nuläget inte är aktuell som samverkansform. Arbetet med att bygga en nationell plattform för samverkan pågår inom ramen för det nationella Landsbygdsnätverket. Som delansvariga för arbetet med gröna näringar i Collegesamverkan VG har Fyrbodals kommunalförbund byggt upp erfarenheter och kontakter som fortsatt är en viktig resurs i arbetet för att forma en nationell plattform.

Alla kommuner i delregionen har haft ett högt mottagande av nyanlända och detta har inneburit både utmaningar och möjligheter. För att få fler nyanlända att stanna i Fyrbodals kommuner behövs ett strategiskt integrationsarbete. I Fyrbodalsregionen råder arbetskraftsbrist inom många branscher och där är de nyanlända en viktig resurs, vilket kräver tillgång till utbildning, praktik och validering.

"Samverka för att etablera Fyrbodals som ledande region inom skog och trä, med satsningar i nya bioekonomilösningar."

Position Väst-kontoret har under året ingått i Svinesundskommitténs projekt Grön tillväxt trä

Mål 4: Landsbygdsutveckling

(2017-2019) med syftet att bygga upp en gränsöverskridande samverkan och synliggöra gränsregionen för fler företagsetableringar av trärelaterade företag. Verksamhetsledaren för Position Väst ingår i Wargön Innovations Advisory Board.

"Samverka för att etablera Fyrbodalsregionen som en ledande maritim delregion med lösningar inriktade på innovation samt miljöanpassad och hållbar utveckling."

Position Väst-kontoret arbetar tillsammans med näringsutvecklare i flera av kommunerna med att ta fram ett värdeerbjudande som ska kunna användas för proaktiv marknadsföring riktade till marina och maritima företag i syfte att öka antalet etableringar inom den sektorn och för att stärka det befintliga näringslivet.

Fiskekommunerna

Fiskekommunerna är ett nätverk med nio kustkommuner samt Västra Götalandsregionen. Nätverket har en ledningsgrupp där varje part deltar med en näringslivsutvecklare och en politiskt vald representant.

Nätverket Fiskekommunerna har under

2018 verkat i enlighet med syftet: "Att vara en påverkansorganisation som främjar fiske, fisketurism och vattenbruk med angränsande näringar."

Fiskekommunerna samverkar med andra organisationer och nätverk för att nå sitt syfte. Det är dels politiker på nationell nivå, som riksdagsledamöterna från Bohuslän och riksdagens miljö- och jordbruksutskott, och dels berörda tjänstemän inom olika myndigheter. Dessutom samverkar Fiskekommunerna med andra organisationer och nätverk i Bohuslän och övriga Västra Götaland.

Fiskekommunerna har påbörjat ett arbete med att producera mediaartiklar som belyser svenskt hållbart fiske och vattenbruk.

Under året har Fiskekommunerna i samverkan med Orust kommun arrangerat ett informationsmöte riktat till yrkesfisket och vattenbruket, studiebesök har genomförts och Fiskekommunerna har även varit värd för studiebesök från ansvariga tjänstemän från Jordbruksverket.

Fiskekommunerna har tagit initiativ till utbildning med mera i ett nytt projekt där Strömstads kommun är sökande i avsikt att stärka det kustnära fisket, främst i Norra Bohuslän.

En stark och attraktiv gränsregion

För Fyrbodalsregionen är utbytet och samverkan med Norge viktigt och särskilt för de kommuner som gränsar till Östfold. Detta gäller allt från pendling till jobb, företagsetableringar, handel, turism, utbyte av offentliga och privata tjänster. Då Norge inte är medlem i EU och att lagstiftningen i respektive land inte alltid harmoniserar med varandra finns och uppkommer olika hinder som försvårar affärer, utbyte av tjänster, arbete, studier, praktik med mera. Att motverka och hitta lösningar för dessa hinder är ett viktigt arbete som Svinesundskommittén och "Grensetjänsten" i Värmland med stöd av Nordiska Ministerrådet aktivt arbetar med.

Gränsregionen Östfold/Fyrbodal har en stor interaktivitet och möjligheterna som en gränsregion innehar är många. Fyrbodalsregionen och Östfold har många likheter och utmaningar som genom ökad samverkan och utbyte kan ge stor nytta för bägge regionerna.

Alla kommuner i Fyrbodal har arbetskraft som arbetspendlar till Norge. Förutom arbetspendlare finns också en osynlig pendling av okänd storlek som består av de som utför uppdrag i Norge genom sina svenska arbetsgivare, exempelvis bygg- och bemanningsföretag. I samtliga Fyrbodals kommuner finns norskägda företag etablerade med 2 599 anställda (2017). Över 50 procent av landgående transporter in och ut ur Norge passerar genom E6 över Svinesund. Även handeln över gränsen är viktig för Fyrbodalregionen där över 50 procent av norrmännens utlandshandel sker i Strömstads kommun.

Strategier

"Underlätta för invånare och företag att leva och verka, studera, arbeta och bo samt bedriva verksamhet i gränsregionen Fyrbodal-Östfold."

Svinesundskommittén medverkar i Interreg-projektet "Gränsmöjligheter Sverige-Norge" med inriktning på att skapa en 161 mil integrerad arbetsmarknad längs hela den norsk-svenska gränsen. Projektets övergripande mål är att möjliggöra för små- och medelstora företag i Norge och Sverige att utan hinder arbeta på en större gränsöverskridande marknad. I projektet är Svinesundskommittén ansvarig för området formella och informella gränshinder och att skapa kompetenshöjande insatser längs gränsen där fokus är att visa på möjligheter över gränsen för företag. Under 2018 har bland annat två uppskattade seminarier genomförts "Affärer i Norge" och "Affärer i Sverige".

Position Västs marknadsföringsaktiviteter gentemot norska bolag ingår i Svinesundskommitténs projekt Grön tillväxt Trä, med målet att antalet norska investeringar i Fyrbodal ska öka. Arbetet är långsiktigt och får genom samverkan större synlighet och tydlighet. Därmed ökar chansen att nå företag i tillväxt som söker lämplig plats för etablering. Position Väst har också deltagit på projektet "Gränsmöjligheter Sverige Norge" seminarium "Affärer i Sverige" som vände sig till norska företag oavsett bransch.

Interregprojektet Scandinavian Science Clus-

Mål 5: Gränsregion

ter (SSC) avslutades under 2018 och har haft som mål att öka den gränsöverskridande rörelsen på arbetsmarknaden genom att kartlägga, väcka intresse, öka kunskapen och utveckla verktyg för bättre matchning över landsgränsen med tonvikt på området teknik och naturvetenskap. Projektet har varit mycket lyckat med närmare 100 projektdeltagare från bland annat science centren, högskolor, regioner, myndigheter, företagsorganisationer, enskilda företag, kommuner och elever.

I projektets olika aktiviteter har 27 905 deltagit. Projektet har bland annat tagit fram gränsöverskridande statistik, genomfört tre workshops, utvecklat utställningar (fasta och mobila), inspirationsfilmer, utvecklat och implementerat nya elevprogram, skapat ett nytt interaktivt Kompetens- och kommunikationsverktyg (KOKO), masterskurs för ingenjörer, tagit fram och testat en inspirerande lärarkurs i matematik för studerande och för lärare, rekryteringsmessa på högskolorna, arrangerat tre Science camp för elever och lärare på Hessdalen och Kosterhavet/Hvaler nationalpark, genomfört FIRST LEGO League (kunskaps- och teknologiturnering), kopplat skola och näringsliv närmare genom att skolor besökt företag, företag besökt skolor, företag och skolor samlats på science centren samt företagsbesök genom VR-glasögon.

"Göra det möjligt att resa fossilfritt i hela Fyrbodals genom att bygga ut laddinfrastruktur för elbilar och tankställen för biogas."

Vid halvårsskiftet 2018 avslutades projektet Biogas2020 som genom tiderna varit Innovatums största projekt beträffande projektomslutning i kronor, antalet parter samt antalet arbetspaket. Projektet har varit en stor framgång med resultat som överskridit alla förväntningar och indikatorer. Framförallt har projektet gett avtryck på lång sikt. Fler än 50 affärscase har bearbetats, flera hundra miljoner kronor har investerats i biogasanläggningar, över 200 biogastankstationer har kartlagts, mer än 40 forskningsrapporter har publicerats, över 100 biogasevent har genomförts. 3 stora biogaskonferenser har ägt rum och en skandinavisk biogasplattform har etablerats.

Samtidigt har projektet Hela Gröna Vägen medverkat till ett stort antal nya laddpunkter för

elbilar och fem nya tankställen för biogas i gränsregionen. Ett stort antal fossilfria fordon har också köpts in av kommuner och näringsliv.

"Skapa ett starkt gemensamt varumärke (som fungerar internationellt)."

Frågan är komplex, många aktörer har egna varumärken, olika geografiska avgränsningar, svenska, norska och engelska används och i olika sammanhang, vilket försvårar gränsregionens synlighet och positiva hävstångseffekter av olika aktörers insatser.

2018 tillkom till exempel varumärket "Mega-region Western Scandinavia". Position Väst marknadsför i dag området till investerare och potentiella etablerare med varumärket "Tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo" tills ett varumärke finns etablerats.

"Bidra till en växande gränsöverskridande besöksnäring utifrån regionala och nationella strategier."

Fyrbodals kommunalförbund medfinansierar Interregprojektet "Gränsen som attraktion – gränslösa möjligheter för företag inom turism/reiseliv" som Svinesundskommittén driver. Syftet är att stärka samarbetet inom besöksnäringen i gränsregionen för att bidra till att skapa nya långsiktiga företagsarbeten.

Tillsammans med turistorganisationer och företag inom besöksnäringen ska utvecklingen av gränsregionala produkter främjas för att öka attraktion och konkurrenskraft. Projektet har under 2018 bland annat genomfört guideutbildningar, studieturer i regionen, workshops, utbildningar i media som Facebook och Instagram och produktionsutveckling.

"Utveckla samarbetsformer för att attrahera företagsetableringar i gränsregionen."

Position Väst har ett "arbetspaket" inom Svinesundskommitténs Interregprojekt Grön tillväxt Trä. Där pågår arbete med att tillsammans med Östfold fylkeskommun ta fram rutiner för samverkan i etableringsärenden och med att ta fram ett gränsöverskridande säljmaterial (värdeerbjudande), vilket har påbörjats och fortsätter under 2019.

En aktiv och nyskapande kulturregion för alla

Tjänsten som kulturstrateg var vakant under årets första månader. Förbundet valde att byta titel på tjänsten under utlysningen; från kulturansvarig till kulturstrateg.

Redan tidigt under året identifierades ett behov av att strukturera upp sammankomsterna med nätverket för kulturansvariga samt hanteringen av tillväxtmedel för kulturprojekt. Dessa frågor har diskuterats under nätverksträffarna och har resulterat i en plan för nästa års samverkan.

Nätverket för bibliotekschefer har träffats vid ett tillfälle, men eftersom varken intresset eller behovet för ett sådant nätverk var tydligt lades det på is. Det finns flera väl fungerande grupperingar och samarbeten inom bibliotek mellan till exempel Dalslandskommunerna, kommunerna i norra Bohuslän och i Fyrstad.

För att lära känna ansvariga och få en bild av förutsättningarna i respektive kommun, har kulturstrategen hittills träffat hälften av kulturcheferna på tu man hand. Dessa möten är viktiga för relationsbyggandet men också för att kartlägga önskemål och förväntningar på kommunalförbundets arbete inom kulturområdet.

Västra Götalandsregionen tar under 2018-2019 fram en ny regional kulturstrategi som ska gälla 2020-2023. Kommunalförbunden har involverats i arbetet, både på tjänstepersonsnivå och genom politiska dialoger.

Strategier

"Öka kunskapen om kopplingen mellan kommuners attraktivitet och kultur."

Årets seminarium Attraktiva kommuner hade temat "Vem ska bestämma vilken konst vi ska ha? Om armlängds avstånd och medborgardialog". Det belyste utmaningarna med att fatta beslut kring konstnärlig gestaltning och att det ibland är oklart vem som ska fatta beslut i vilken fråga eller på vilken nivå. Allt fler kommuner väljer att arbeta med olika typer av medborgardialog och några av föreläsarna gav exempel på projekt där detta använts. Kulturstrategen planerade seminariets innehåll tillsammans med tjänstepersoner från två av medlemskommunerna.

Mål 6: Kultur

"Öka kunskapen om kultur som innovationsdriven tillväxtfaktor."

Under slutet av året har Fyrbodals kommunalförbund initierat en bredare förstudie kring innovation och utveckling. Det arbetet startar 2019 och ska bland annat tar spjörn i Kreativa Kraftfält.

"Främja ett närmare samarbete mellan kultur och näringsliv."

Västra Götalandsregionen har under året antagit handlingsprogrammet för Kulturella och kreativa näringar, KKN, som ska stötta utvecklingen av branscherna åren 2018-2020. Fyrbodals kommunalförbund har varit delaktiga i framtagandet av programmet.

Ansvariga regionutvecklare presenterade dokumentet och dess förutsättningar för nätverket för kulturansvariga. Vi har haft en gemensam workshopdag för nätverken av kulturansvariga och näringslivsutvecklare, där vi påbörjat ett arbete med avsikt att främja kulturföretagare i Fyrbodals.

Tillsammans med Mötesplats Steneby och en tillsatt arbetsgrupp bestående av representanter från kommunernas kultur- och näringslivstjänstepersoner, hoppas vi kunna göra en kartläggning och gemensamma satsningar under 2019 och framöver.

Ett viktigt arbete för Fyrbodals är att öka kunskapen hos våra medlemskommuners tjänstepersoner om dessa branschers olika utmaningar och förutsättningar, samt nå fram till en delad analys kring vilka satsningar som är kloka att göra.

"Skapa strukturella möjligheter via samverkan till kulturaktiviteter genom ökad tillgänglighet, för alla åldrar."

Under sommaren genomfördes sex stycken kulturkollon i Fyrbodals. Cirka 100 ungdomar från 12 av våra medlemskommuner deltog. Under hösten genomfördes en extern utredning kring kulturkollo och efter presenterade slutsatser, röstade kulturansvariga med en klar majoritet, att verksamheten inte ska fortsätta.

Den externt tillsatta utredningen visade på en rad problem, bland annat att kollona varit en

mycket kostsam verksamhet som inte nått hela den målgrupp som önskades. Stora resurser har under många års tid lagts på ett fåtal konstnärligt utövande och en liten, homogen grupp med ungdomar (alla i åldersspannet har erbjudits plats). Ansvarig kulturtjänsteperson på kommunalförbundet har avsatt stor del av sin tjänst för projektledning under vårterminerna.

Det är viktigt att poängtera att verksamheten generellt har hållit en mycket hög konstnärlig och pedagogisk nivå och enkäter har visat att majoriteten av deltagarna har uppskattat sin medverkan vid kulturkollon.

"Driva en effektiv, samordnad hantering av tillväxtmedel."

Under 2018 har tillväxtmedel för kulturprojekt blivit beviljade till:

- Kulturkollo
- Uddenskulptur
- Unga värddar på småskaliga besöksmål
- Geoparken Platåbergens landskap
- Hopp
- Granitkusten
- Förstudie: Dans för alla
- Förstudie: Jazz mini camp

Tillväxtmedel för kulturprojekt har haft löpande ansökning. Vissa år har det varit svårt att fördela de avsatta medel som finns, på grund av för få inkomna ansökningar. Nätverket för kulturansvariga har upplevt att för stor del av nätverksträffarna har fokuserat på att diskutera projektansökningar, istället för gemensamma frågor och kompetensutveckling.

Hanteringen av tillväxtmedel till kulturprojekt kommer att ses över till 2019. Bland annat genom att ta fram en tydligare kommunikation kring vad medlen är ämnade att gå till och ansökningsdatum. På det sättet kan det bli ett mer effektivt sätt att bedöma och fördela projektmedlen och fler aktörer som verkar inom vår verksamhetsplans prioriterade områden och strategier får vetenskap om att de finns.

Invånarna ska erbjudas en god, jämlik och kunskapsbaserad socialtjänst, vård och omsorg

Fyrbodals kommunalförbund har under 2018 utgjort ett verksamhetsstöd för kommunal socialtjänst samt hälso- och sjukvård. Arbetet har letts på uppdrag av socialcheferna i kommunerna utifrån nätverket för socialchefer.

Strategier

”Stödja kommunernas socialtjänst, vård och omsorg för god samverkan i gränssnittet mellan kommun, region och stat.”

Kommunalförbundet har under året deltagit i Vårdsamverkan Fyrbodals ledningsgrupp samt i aktuella arbetsgrupper. Kommunalförbundet deltar i delregionalt politiskt samråd inom Vårdsamverkan Fyrbodal och samverkar med de andra delregionala kommunalförbunden i Västra Götaland via VästKom. Kommunalförbundet deltar även som regional samverkans- och stödstruktur, RSS, i SKL:s nationella nätverk.

”Fungera som en regional stödstruktur för kunskapsutveckling och samordning av statliga satsningar/initiativ inom socialtjänst samt angränsande hälso- och sjukvård.”

Kommunalförbundet ingår som Regional samverkans- och stödstruktur, RSS, i Partnerskapet som syftar till samverkan till stöd för kunskapsutveckling i socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård. Under 2018 har kommunalförbun-

det arbetat med statliga satsningar inom psykisk hälsa och våld i nära relationer. Kunskapsutveckling och samordning av statliga satsningar görs genom FoU-Socialtjänst Fyrbodal.

”Medverka till att kommunernas socialtjänst samt vård och omsorg arbetar kunskapsbaserat och innovativt.”

Olika personalgrupper och arbetsområde har under året haft olika förutsättningar för att kunna ta del av våra erbjudanden. Vänersborg, Trollhättan och Uddevalla samt Fyrbodals kommunalförbund har haft sitt andra projektår i innovationsprojektet Icare4Fyrbodal, där innovationsledning och idéhantering utvecklas, tillsammans med näringslivet.

Seminarier och annat med tema om nya riktlinjer, föreskrifter och liknande har varit välbesökta.

”Identifiera och utreda verksamhetsområden där kommunerna kan samverka och på så sätt erbjuda invånarna likvärdiga insatser på ett mer kostnadseffektivt och rättssäkert sätt.”

En utmanande fråga inom ramen för denna strategi är om alla kommuner behöver vara med. Erfarenheten är att alla kommer med så småningom. Under året har det utkristalliserats nya områden som endast är aktuella för de mindre

Mål 7: Socialtjänst, vård och omsorg

kommunerna. Det finns frågor som till exempel stöd till de nya krav som ställs på socialtjänsten gällande adoptioner. Där är Fyrbodals ett för litet område och avtalssamverkan med Göteborgs stad är det mest rimliga.

”Driva och stödja utvalda nätverk för kostnadseffektiv kunskapsutveckling och kollegialt stöd.”

Genom enkäter till alla IFO-nätverk (Individ- och familjeomsorg) samt till socialchefer, MAS:ar (Medicinskt ansvarig sjuksköterska), tre stycken FouRum och nätverket för e-hälsa vet vi att de är mycket nöjda. Resultaten från enkäterna diskuteras i alla nätverk vilket gör att kommunernas representanter kan föra fram sina förslag till förbättring. Det finns en ansvarig chef som kontaktperson till varje nätverk. I chefsnätverken beslutas om uppdraget ska avslutas, slås ihop samt hur frågor som lyfts i nätverken ska hanteras.

”Stödja kommunerna i digital utveckling och välfärdsteknologi.”

I enkätundersökningen som skickades ut till nätverken så framkom det att cirka 60 procent var nöjda med det stöd de fått.

Forskning och utveckling (FoU) i socialtjänsten

FoU-Socialtjänst arbetar genom tre FouRum, där representanter från socialtjänstens ledningsgrupper inom områdena vård och omsorg, IFO- Individ och familjeomsorg och funktionshinder/socialpsykiatri möts och initierar kunskapsutveckling. Deltagarna i FouRum kan också representera Fyrbodals i delregionala och regionala sammanhang, som berör missbruk och socialpsykiatri.

En heltidsanställd FoU strateg och en halvtidsanställd vetenskaplig ledare kopplar ny efterfrågad forskning till verksamheterna genom utvecklingsarbete, FoU-caféer, inspirationsdagar och efterfrågade utredningar och uppdragsutbildningar. En nationell rapport om kunskapsbehov i socialtjänsten har tagits fram i samverkan med GR/FoUiVäst på uppdrag av SKL.

Socialtjänstövergripande utvecklingsarbete har varit till stöd i området öppna jämförelser

(ÖJ). Stöd har givits till innovationsledning och gemensam idéhantering, genom projektet ICare4 Fyrbodals, för innovationer inom socialtjänsten med hjälp av näringslivet. Metodstöd för ökad delaktighet och brukarmedverkan har samordnats genom FoU. Individ och familjeomsorg (IFO) har utvecklat sin kommungemensamma kompetensplan för flera IFO områden. En FoU-cirkel om att ge stöd till varaktig försörjning har avslutats. Under året har en gemensam nätverksledare på uppdrag av IFO- cheferna, varit ledare för sju olika kunskaps- och ämnesnätverk. En satsning mot våld i nära relationer har finansierats av länsstyrelsen och utförts genom FoU.

Inom vård- och omsorgsområdet har strategin för baspersonalens kompetens och titulatur reviderats. Individens behov i centrum (IBIC) är ett förhållningssätt och ett arbetssätt som införs inom vård, omsorg och sjukvård med stöd av en utvecklingsledare (25 procent). En FoU-cirkel om "att leda på natten" har startat med deltagare från alla kommunerna. FouRum Funktionshinder/Socialpsykiatri (F/S) har tagit fram en kompetensutvecklingsplan för funktionshinder och socialpsykiatri. Inspirationsdagar med efterfrågade tema med många deltagare har genomförts. Ett treårigt forskningsprojekt kring välfärdsteknik med forskare från Högskolan Väst har avslutats. En kartläggning kring digitalisering, välfärdsteknik samt informations- och kommunikationsteknik har också tagits fram.

God och jämlik hälsa för barn och unga

Inom målområde 8 sker arbetet på Fyrbodals kommunalförbund främst genom Hälsokällan, en verksamhet som finansieras av kommunerna och Västra Götalandsregionen. Hälsokällan arbetar med hälsofrämjande och förebyggande arbete för att främja barn och ungas hälsa. Uppdraget tar sin utgångspunkt i FN:s barnkonvention och är främst kopplat till det psykosociala området, där utgångspunkten är att verka inkluderande.

De huvudsakliga metoderna för att uppnå de mål som satts är nätverksträffar, processtöd, konferenser och utbildningar. Målgruppen är "viktiga vuxna" – vuxna i barn och ungas närhet. Totalt har man mött drygt 2 800 personer i cirka 100 olika aktiviteter. Fokusområden under 2018 har varit våldsförebyggande, fullföljda studier, psykisk hälsa, integration samt samspel och sexualitet och relationer. Arbetet med fullföljda studier har framförallt projektet En skola för alla arbetat med.

Strategier

"Stödja kommunernas hälsofrämjande arbete för barn och unga genom att verka för implementering av kunskapsbaserade metoder/arbetsätt."

Fyrbodals kommunalförbund har under året arrangerat ett flertal utbildningar inom följande fokusområden:

- Samspel, sexualitet och relationer
- Psykisk hälsa
- Integration

Kommunalförbundet har även utgjort processtöd inom fokusområdet Fullföljda studier.

"Verka för god samverkan och erfarenhetsutbyte mellan/inom kommuner och regionen."

Kommunalförbundet har under året ansvarat för ett stort antal nätverk för professionella som möter barn, ungdomar och föräldrar:

- Skolnärvaro/Skolfrånvaro
- Hedersförtryck
- Våldsförebyggande
- Föräldrar nya i Sverige (Brobyggare)
- Skolkuratorer
- Socialpedagoger i skolan
- Fritidsledare
- ICDP Nivå 2
- ICDP Utbildare

Mål 8: Barn och unga

- Familjecentraler
- KAA (Kommunalt Aktivitets Ansvar)
- Projektenheter "En skola för alla"

Samverkan med Västra Götalandsregionen och länsstyrelsen har skett i olika sammanhang och aktiviteter. I projektet "En skola för alla" har samverkan skett med samtliga kommunalförbund inom Västra Götalandsregionen samt Samordningsförbundet Väst.

"Stödja kommunernas arbete med att få fler unga vuxna i studier eller arbete."

Inom ramen för denna strategi har Fyrbodals kommunalförbund under året drivit nätverket KAA (Kommunalt aktivitetsansvar) samt deltagit i projektet En skola för alla.

"Stödja kommunernas arbete med att alla barn och ungdomar ska ha lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett förutsättningar."

Under året har Fyrbodals kommunalförbund arbetat med denna strategi genom bland annat:

- Det våldsförebyggande projektet "En vardag fri från våld – Barn och ungas rätt"
- Projekten "Vägledning för livet" och "En skola för alla"
- En förstudie inför projektet "Barns integritet"
- Utbildningar inom fokusområde samspel, sexualitet och relationer – diskrimineringsgrunder, normer och demokrati med utgångspunkt i Barnkonventionen
- Utbildningar inom fokusområde Våldsförebyggande, exempelvis hedersförtryck
- Utbildningar, nätverk och utvecklingsarbete inom fokusområde integration

EKONOMISK REDOVISNING 2018-01-01 – 2018-12-31

Innehållsförteckning	Sid.
Resultaträkning total	2
Resultaträkning basverksamhet	3
Resultaträkning projektverksamhet	4
Resultaträkning övrig verksamhet	5
Balansräkning	6
Kassaflödesanalys	7
Soliditetstal – not 16	7,14
Redovisning projekt	9
Redovisning övrig verksamhet	9
Redovisningsprinciper	10
Budgetavstämning basverksamhet – not 1	11
Personalkostnader – not 2	12
Inventarier – not 3	13
Finansiella anläggningstillgångar – not 4	13
Regionala tillväxtmedel (TVP) – not 5	13
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter – not 6-8	13
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter – not 9-11	13-14
Likvida medel – not 12	14
Resultat projektverksamhet – not 13	14
Återbetalning Mediapoolen – not 14	14
Återförda resultatöverskott Gryning Vård AB – not 15	14
Tjänsteköp från medlemskommunerna – not 17	14
Avsättning resultatöverskott från Gryning Vård AB – not 18	14
Resultat basverksamhet – not 19	14
Underskrifter	15

RESULTATRÄKNING

2018-01-01-
2018-12-31

2017-01-01-
2017-12-31

<u>Intäkter</u>	(not 1)		
Medlemsavgifter basverksamhet		8 966 268	7 548 548
Utdebitering årets underskott medlemskommuner		0	1 090 795
Extern finansiering projekt och övrig verksamhet		21 506 196	22 643 562
EU-bidrag projekt och övrig verksamhet		3 669 015	3 253 143
Ersättning för uppdrag i projekt och övrig verksamhet		6 402 985	7 448 826
Övriga intäkter		169 730	355 295
		40 714 194	42 340 169
<u>Kostnader</u>	(not 1)		
Konsultkostnader, tjänsteköp	(not 17)	-7 446 995	-9 094 883
Administration, marknadsföring, möteskostn		-4 931 569	-4 364 401
Faktiska resekostnader, utlägg		-326 232	-422 342
Möteskostnader politiker och tjänstemän		-105 673	-138 845
Konferensarrangemang		-1 236 335	-1 615 439
Personalkostnader	(not 2)	-24 260 249	-24 317 244
Bilersättning och traktamente		-413 682	-475 520
Politiska ersättningar		-352 217	-361 617
Lämnade bidrag		<u>-798 990</u>	<u>-1 484 373</u>
		-39 871 941	-42 274 665
<i>Resultat före avskrivningar</i>		842 253	65 504
Avyttring inventarier		0	-10 250
Avskrivningar inventarier	(not 3)	<u>-73 905</u>	<u>-90 794</u>
<i>Resultat efter avskrivningar</i>		768 348	-35 540
<u>Finansiella intäkter och kostnader</u>			
Ränteintäkter		14 683	38 147
Räntekostnader		<u>-500</u>	<u>-2 607</u>
		14 183	35 540
ÅRETS RESULTAT	(not 13,19)	782 530	0

VARAV RESULTATRÄKNING BASVERKSAMHET	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
<u>Intäkter</u>	(not 1)	
Medlemsavgifter	8 966 268	7 548 548
Utdebitering årets underskott medlemskommuner	(not 19)	1 090 795
Ersättning för uppdrag	6 000	6 000
Övriga intäkter	<u>69 544</u>	<u>98 240</u>
	9 041 812	8 743 583
<u>Kostnader</u>	(not 1)	
Konsultkostnader, tjänsteköp	-369 967	-84 999
Administration, marknadsföring, möteskostn	-1 754 048	-1 471 029
Faktiska resekostnader, utlägg	-24 494	-35 955
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-105 673	-138 845
Personalkostnader	(not 2)	-6 421 185
Bilersättning och traktamente, förmånsbil	-136 857	-141 913
Politiska ersättningar ordf. och revisorer	-352 217	-361 617
Lämnade bidrag	<u>0</u>	<u>-90 000</u>
	-8 206 263	-8 745 542
<i>Resultat före avskrivningar</i>	835 548	-1 959
Avyttring inventarier	0	-10 250
Avskrivningar inventarier	(not 3)	<u>-90 794</u>
<i>Resultat efter avskrivningar</i>	761 643	-103 003
<u>Finansiella intäkter och kostnader</u>		
Ränteintäkter	14 683	38 147
Räntekostnader	<u>-500</u>	<u>-1 741</u>
	14 183	36 407
ÅRETS RESULTAT	(not 19)	775 826
		-66 596

VARAV RESULTATRÄKNING PROJEKTVERKSAMHET

2018-01-01-
2018-12-312017-01-01-
2017-12-31Intäkter

Extern finansiering		11 909 729	12 216 436
EU-bidrag		3 669 015	3 253 143
Ersättning för uppdrag		989 348	1 341 136
Övriga intäkter		<u>97 084</u>	<u>226 947</u>
		16 665 177	17 037 661

Kostnader

Konsultkostnader, tjänsteköp	(not 17)	-5 116 561	-6 187 020
Administration, marknadsföring, möteskostn		-1 242 333	-1 265 451
Konferensarrangemang		-721 389	-819 793
Resekostnader		-167 493	-233 113
Politiska ersättningar		0	0
Personalkostnader	(not 2)	-8 644 356	-7 816 632
Bilersättning och traktamente		-149 340	-181 055
Lämnade bidrag		<u>-617 001</u>	<u>-468 000</u>
		-16 658 472	-16 971 065

Resultat före avskrivningar 6 704 66 596

Avskrivningar inventarier (not 3) 0 0

Resultat efter avskrivningar 6 704 66 596

Finansiella intäkter och kostnader

Räntekostnader 0 0

ÅRETS RESULTAT (not 13) **6 704** **66 596**

VARAV RESULTATRÄKNING ÖVRIG VERKSAMHET

2018-01-01-
2018-12-31

2017-01-01-
2017-12-31

Intäkter

Extern finansiering	9 596 467	10 427 126
EU-bidrag	0	0
Ersättning för uppdrag	5 407 636	6 101 690
Övriga intäkter	<u>3 102</u>	<u>30 108</u>
	15 007 206	16 558 925

Kostnader

Konsultkostnader, tjänsteköp	(not 17)	-1 960 467	-2 822 864
Administration, marknadsföring, möteskostn		-1 935 188	-1 627 922
Konferensarrangemang		-514 946	-795 646
Resekostnader		-134 245	-153 274
Politiska ersättningar		0	0
Personalkostnader	(not 2)	-10 152 885	-10 079 427
Bilersättning och traktamente		-127 485	-152 552
Lämnade bidrag		<u>-181 989</u>	<u>-926 373</u>
		-15 007 206	-16 558 058

Resultat före avskrivningar 0 867

Avskrivningar inventarier (not 3) 0 0

Resultat efter avskrivningar 0 867

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteintäkter	0	0
Räntekostnader	<u>0</u>	<u>-867</u>

ÅRETS RESULTAT 0 0

BALANSRÄKNING		2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Inventarier	(not 3)	<u>193 308</u>	<u>285 414</u>
		193 308	285 414
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Aktier och andelar	(not 4)	<u>2 767 000</u>	<u>2 767 000</u>
		2 767 000	2 767 000
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Kundfordringar		4 087 506	5 449 140
Momsfordran		0	0
Övriga kortfristiga fordringar		406 824	10 597
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader basverksamhet	(not 9)	341 701	1 426 181
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader övrig verksamhet	(not 10)	5 921 774	2 892 168
Upplupna intäkter projektverksamhet	(not 11)	<u>10 660 354</u>	<u>6 273 829</u>
		21 418 159	16 051 916
<u>Likvida medel</u>			
Kassa, postgiro och bank	(not 12)	24 954 069	20 121 479
SUMMA TILLGÅNGAR		49 332 536	39 225 808
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
<u>Eget kapital</u>			
Balanserat resultat		-2 364 249	-2 364 249
Årets resultat		<u>-782 530</u>	<u>0</u>
		-3 146 779	-2 364 249
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		-2 014 862	-2 523 050
Övriga kortfristiga skulder basverksamhet		-968 230	-918 504
Regionala tillväxtmedel (TVP)	(not 5)	-32 139 782	-23 780 104
Uppl.kostn., förutbet. int basverksamhet	(not 6)	-777 291	-710 858
Uppl.kostn., förutbet.int övrig verksamhet	(not 8)	-4 258 892	-4 022 256
Uppl.kostn., förutbet. int projektverksamhet	(not 7)	<u>-6 026 700</u>	<u>-4 906 785</u>
		-46 185 757	-36 861 558
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		-49 332 536	-39 225 808
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

KASSAFLÖDESANALYS

	2018-01-01- 2018-12-31	2017-01-01- 2017-12-31
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	782 530	0
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Avskrivningar inventarier	<u>73 905</u>	<u>85 344</u>
	856 435	85 344
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>		
Förändring av omsättningstillgångar	-5 348 043	2 458 518
Förändring av kortfristiga skulder	<u>9 324 197</u>	<u>-3 721 054</u>
	3 976 155	-1 262 535
Kassaflöde från den löpande verksamheten	4 832 590	-1 177 191
Investeringsverksamheten		
Förvärv av inventarier	0	0
Försäljning av inventarier	<u>0</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Finansieringsverksamheten		
Förändring av långfristiga skulder	<u>0</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE	4 832 590	-1 177 191
Likvida medel vid årets början	<u>20 121 479</u>	<u>21 298 670</u>
Likvida medel vid årets slut	(not 12) 24 954 069	20 121 479
SOLIDITET	(not 16) 2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital/Tillgångar	7%	6%

Not 13

Projektverksamhet 2018

	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Acc. kostn.</u>	<u>Acc. intäkter</u>
<u>Pågående projekt</u>				
Miljösamverkan - årsavgift	-617 001	617 001	-2 186 873	2 186 873
EBP - Äldre H-029, H-042, H-057	-572 091	572 091	-10 092 632	10 092 632
Västbus Fyrbodol	0	0	-116 974	116 974
Anhörigstödsnätverk	0	0	-33 299	33 299
SKL - Prio	-342 187	342 187	-1 062 003	1 062 003
Våldsprojektet	-89 623	89 623	-703 383	703 383
Nätverksledare IFO	-537 995	537 995	-1 373 522	1 373 522
BBIC 2017-2018	-84 772	84 772	-145 435	145 435
Våld i nära relationer 2017-2018	-631 425	631 425	-830 564	830 564
VGR/GITS	-342 202	342 202	-342 202	342 202
Integritet i förskolan	-76 479	76 479	-76 479	76 479
Utv. Seminarieverksamhet 2013-14	-111 289	111 289	-775 924	775 924
Kulturkollo 2018	-645 772	645 772	-645 772	645 772
Kultursamverkan Fyrbodol	-25 880	25 880	-93 929	93 929
Näringslivsutveckl. Fyrbodol	-120 212	120 212	-873 431	873 431
Biogas 2020	-300 251	300 251	-747 222	747 222
Företagsakuten	-111 402	111 402	-383 632	383 632
Hela Gröna Vägen	-1 125 063	1 125 063	-3 165 896	3 165 896
Ågarskifte Micro	-300 070	300 070	-919 171	919 171
Finansieringsrådgivning	-10 598	10 598	-393 120	393 120
Strukturbild Fyrbodol	-84 052	84 052	-1 492 255	1 492 255
Företagsklimat Fyrbodol	-191 774	191 774	-890 704	890 704
Framtidsentreprenörer Fyrbodol	-248 859	248 859	-511 326	511 326
Framtidsentreprenörer TVV	-995 828	995 828	-1 726 115	1 726 115
Grön Tillväxt Skog	-358 766	358 766	-410 312	410 312
Genomförandeplan VG 2020	-28 930	28 930	-28 930	28 930
Teknikcollege Fyrbodol	-474 523	474 523	-3 475 254	3 475 254
Vård- och omsorgscollege	-485 320	485 320	-2 029 362	2 029 362
KOBRA	-329 731	329 731	-1 287 083	1 287 083
SSC - Scandinavian Science Cluster	-603 503	603 503	-1 963 000	1 963 000
Samhällsorientering Fyrbodol	-213 757	213 757	-985 160	985 160
Kompetensplattformarb. Fyrbodol	-2 480 774	2 480 774	-5 820 919	5 820 919
Avtal vuxenutbildning	-231 826	231 826	-373 734	373 734
College VG	-525 512	525 512	-1 621 601	1 621 601
Praktksamordning Fyrbodol	-1 077 323	1 077 323	-2 412 524	2 412 524
En skola för alla	-1 421 497	1 421 497	-1 638 273	1 638 273
Vägledning för livet	-435 884	435 884	-701 901	701 901
Västkom LW	-50 094	50 094	-445 576	445 576
<u>Projekt som förvaltas av förbundet</u>				
Kompletteringspremier KPA	8 585	-8 585	-21 088	21 088
Fiskekommunerna del 2	-358 812	358 812	1 045 960	1 045 960
<u>Projekt som slutredovisats under 2018</u>				
Västkom MK	-39 850	40 315	-40 315	40 315
Skolavhopp	13 869	-7 630	-100 000	100 000
Saldo	-16 658 472	16 665 177	-51 890 933	53 982 852
Resultat		6 704		

<u>Övrig verksamhet 2018</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>	
Hälsokällan II	-2 149 266	2 149 266	P
Forskning och utveckling (FoU)	-2 254 627	2 254 627	P
Socialstrateg/Bbic/IBiC	-100 292	100 292	P
IT-samverkan II	-864 800	864 800	P
Affärsdriven miljöutveckling	-1 729 004	1 729 004	P
Position Väst	-3 005 867	3 005 867	P
Kurser och konferenser	-2 247 335	2 247 335	P
Kultur/Marianna Andersson	-559 428	559 428	P
Antagningskansliet	-2 096 588	2 096 588	P
Saldo	-15 007 206	15 007 206	
Resultat		0	

A=avslutat
P=pågående

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen har upprättats enligt Lagen om kommunal redovisning.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärde med avdrag för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

Inventarier	10 år
Datorer	Direktavskrivning från 2013

Fordringar

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Not 1 Budgetavstämning basverksamhet

INTÄKTER TKR	Budget	Prognos	Utfall	Avvikelse	Avvikelse
	1801-1812	1812	1801-1812	budget	prognos
				1801-1812	1812
Medlemsavg. kommunbidrag	8 910	8 965	8 966	56	1
Övriga intäkter	270	73	76	-195	3
Ränteintäkter	40	10	15	-25	5
SUMMA INTÄKTER TKR	9 220	9 048	9 056	-164	8
KOSTNADER TKR					
<i>Personalkostnader</i>					
Löner basanställda inkl soc.avg	-5 230	-4 386	-4 606	624	-220
- personalförsäkringar	-710	-653	-592	118	61
- löneskatt på pensioner	-175	-173	-151	24	22
- försäkringskostnader Pacta, OF	-30	-11	-21	9	-10
Friskvård	-15	-8	-2	13	6
Resor med egen bil, trakt. anställda, inkl soc	-220	-184	-137	83	47
Politiska ersättningar ordf. och revisorer	-360	-321	-352	8	-31
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-100	-102	-106	-6	-4
Konsultkostnader	-100	-257	-370	-270	-113
<i>Administrativa fasta kostnader</i>					
- hyra, städ, reparation o underhåll	-335	-352	-354	-19	-2
- kopiering, fax	-15	-26	-27	-12	-1
- IT, drift, hemsida, intranät	-160	-228	-251	-91	-23
- företagsförsäkring	-15	-19	-8	7	11
- telefon (mobil och data)	-45	-34	-29	16	5
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>					
- larmhållning	-15	-27	-26	-11	1
- porto och förbrukningsmat inkl datorer	-60	-100	-115	-55	-15
- repr., möteskostn. resekostn personal	-85	-60	-68	17	-8
- pren tidn, litteratur	-25	-21	-22	3	-1
- personal soc.kostn	-70	-54	-58	12	-4
- utbildning, intern utveckling	-100	-43	-33	67	10
- extern revision och rådgivning	-70	-105	-91	-21	14
- informationsmaterial, annonser m m	-200	-215	-215	-15	0
Avskrivningar	-100	-73	-74	26	-1
- övriga kostnader	-50	-48	-30	20	18
VästKom	-550	-543	-543	7	0
SUMMA KOSTNADER TKR	-8 835	-8 043	-8 280	555	-237
RESULTAT TKR	385	1 005	776	391	-229

Not 2 Personalkostnader, ersättningar och sjukfrånvaro

MEDELANTALET ANSTÄLLDA	18-12-31	17-12-31	Antalet anställda är beräknat utifrån
Män i basverksamhet	2,20	1,40	antalet heltidstjänster.
Kvinnor i basverksamhet	4,40	4,25	
Män i övrig verksamhet	1,80	1,80	
Kvinnor i övrig verksamhet	13,60	11,50	
Män i projektverksamhet	2,35	2,70	
Kvinnor i projektverksamhet	<u>7,70</u>	<u>8,15</u>	
	32,05	29,80	
Tillsvidareanställda basverksamhet	6,60	5,40	Ökningen av tillsvidareanställd personal i övrig och
Tillsvidareanställda övrig verksamhet	14,40	13,30	proj.verksamhet beror på övergång från visstid till tillsvidare-
Tillsvidareanställda projektverksamhet	4,80	1,00	anställning pga långa projekt.
Visstidsanställda	<u>6,25</u>	<u>10,10</u>	Ökningen medför ingen större risk då ev. kostnader vid
	32,05	29,80	uppsägning kan vidarefaktureras på uppdragsgivare.

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

	18-12-31				17-12-31			
	Förbunds direktör	Bas personal	Projekt personal	Övrig personal	Förbunds direktör	Bas personal	Projekt personal	Övrig personal
Löner och andra ers.	595 420	2 941 602	6 407 582	7 241 992	1 096 770	2 913 511	5 521 665	6 982 142
Utbildning	0	33 091	0	0	0	88 083	1 995	0
Övriga personalkostn.	0	57 548	3 634	1 931	2 763	85 120	1 596	723
Soc. avgifter	364 744	1 470 603	2 233 140	2 908 963	676 066	1 558 873	2 291 376	3 096 561
varav pension	<u>175 844</u>	<u>416 643</u>	<u>453 552</u>	<u>816 252</u>	<u>313 412</u>	<u>414 789</u>	<u>553 087</u>	<u>720 203</u>
	960 164	4 502 843	8 644 356	10 152 885	1 775 599	4 645 586	7 816 632	10 079 427

Not 17 Tjänsteköp från kommunerna

Under de senaste åren har förbundet i några fall ersatt visstidsanställning med tjänsteköp från medlemskommunerna. Under 2018 har 3 personer varit anställda i kommunerna med arbetat för förbundet.

UPPLYSNING OM SJUKFRÅNVARO	18-12-31	17-12-31
Sjukfrånvaro för män	0,55%	0,20%
Sjukfrånvaro för kvinnor	4,78%	2,45%
Sjukfrånvaro för anställda	3,66%	1,60%
yngre än 30 år	0,00%	0,00%
mellan 30 - 49 år	0,25%	0,54%
äldre än 49 år	5,27%	2,18%

Sjukfrånvaron för varje ovanstående grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

Total sjukfrånvaro	3,66%
Långtidssjukfrånvaro	78,55%

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Not 3	Inventarier		
		<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
	Ingående anskaffningsvärde	1 881 472	1 881 472
	Inköp	0	0
	Försäljning inventarier	0	0
	<i>Utgående ackumulerade anskaffningsvärde</i>	<i>1 881 472</i>	<i>1 881 472</i>
	Ingående avskrivningar	-1 614 259	-1 510 715
	Årets avskrivningar	-73 905	-72 594
	Återförd avskrivning försålda inventarier	0	-12 750
	<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-1 688 164</i>	<i>-1 596 059</i>
	Utgående planenligt restvärde	193 308	285 413

*Inventarier skrivs av på 10 år
Datorer direktavskrivs från 2013*

Not 4 Finansiella anläggningstillgångar

Antal	Namn		Bokfört värde	Eget kapital- andel
17 000	Gryning Vård AB	17,0%	17 000	23 729 274
250	Mediapoolen Västra Götaland AB	16,7%	250 000	1 136 853
13	Innovatum AB	1,3%	<u>2 500 000</u>	<u>231 953</u>
			2 767 000	25 098 080

Not 5 Regionala tillväxtmedel (TVP)

Fyrbodals kommunalförbund (FK) erhåller årligen medel från VG-regionen för genomförandet av det delregionala tillväxtprogrammet på uppdrag av VG-regionen.

Kostnader och intäkter har tidigare år redovisats i resultaträkningen i projektredovisningen men redovisas från 2007 endast i balansräkningen eftersom det endast är ett administrativt uppdrag för FK.

Medlemskommunernas motfinansiering till de regionala tillväxtmedlen (TVP) rekvireras från 2008 i förskott.

Not 6 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter basverksamhet

Upplupna kostnader basverksamhet består i huvudsak av upplupen semesterlöneskuld, löneskuld samt upplupna arbetsgivaravgifter.

Not 7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter projektverksamhet

Förutbetalda intäkter i projektverksamheten omfattar i huvudsak beviljade projektbidrag som erhållits vid projektstart på ännu ej avslutade projekt.

Not 8 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter övrig verksamhet

Förutbetalda intäkter i övrig verksamhet omfattar i huvudsak beviljade bidrag som erhållits vid verksamhetsstart.

Not 9 Förutbetalda kostnader basverksamhet

Förutbetalda kostnader basverksamhet består i huvudsak av hyra och IT-avtal.

Not 10 Upplupna intäkter övrig verksamhet

Upplupna intäkter övrig verksamhet består i huvudsak av beviljade bidrag som rekvireras i efterhand mot redovisade kostnader.

- Not 11 Upplupna intäkter projektverksamhet**
Upplupna intäkter projekt består i huvudsak av beviljade men ännu ej utbetalda EU-bidrag.
- Not 12 Likvida medel**
Medlemskommunerna motfinansiering till de regionala tillväxtmedlen (TVP) rekvireras från 2008 i förskott.
- Not 13 Resultat projektverksamhet**
2 projekt har slutredovisats under 2018 och genererat ett överskott på 7 tkr.
- Not 14 Återbetalning av villkorat aktieägartillskott Mediapoolen Västra Götaland AB**
Fyrbodol erhöll under 2011 och 2012 återbetalning av villkorat aktieägartillskott från Mediapoolen med 166 130 kr per år, totalt 332 260 kr.
- Not 15 Återföring till ägarna av resultatöverskott från Gryning Vård AB**
Gryning Vård AB har under 2012 gjort en återföring av resultatöverskott på 6 720 tkr till ägarna att fördela efter andel i bolaget.
Fyrbodol äger 17 % av bolaget och överskott uppgick till 1 142 tkr.
- Not 16 Soliditetstal**
Direktionen beslutade den 2 maj 2013 om en långsiktig stabil soliditetsnivå på 10% men nivån kan variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Not 17 Tjänsteköp från medlemskommunerna**
Under de senaste åren har förbundet i några fall ersatt visstidsanställning med tjänsteköp från medlemskommunerna. Under 2018 har 3 personer varit anställda i kommunerna men arbetat för förbundet.
- Not 18 Avsättning resultatöverskott från Gryning Vård AB (se not 15)**
2013 erhöll förbundet i form av ett resultatöverskott från Gryning Vård AB 1 142 tkr. Dessa medel redovisades i förbundets bokslut som en intäkt på resultatet.
I samband med detta fördes en diskussion med kommunerna att dessa medel borde återbetalas till kommunerna. Resultatet av denna diskussion blev att medlen skulle ligga kvar i förbundet men vid lämpligt tillfälle kunna användas för att investera i någon form av satsning för barn och unga.
Direktionen har den 7 maj 2015 beslutat avsätta 500 tkr av dessa medel för att starta upp det arbete som den politiska styrgruppen för vårdssamverkan i samråd med kommunernas socialtjänst pekat ut.
- Not 19 Resultat basverksamheten 2014-2018**
Direktionen beslutade att medlemskommunerna täcker 2017 års underskott som uppgick till ca 1,1 miljoner kr. Underskottet bokfördes som en upplupen intäkt i resultaträkningen för basverksamheten. Direktionen har tidigare beslutat att för 2014-2016 års underskott använda eget kapital med hänvisning till synnerliga skäl samt att balanskravet anses vara uppfyllt och 2014-2016 års underskott därmed är omhändertagna. Balanskravet 2018 är detsamma som årets resultat enligt resultaträkningen.

Ekonomisk redovisning 2018-01-01 – 2018-12-31

Färgelanda den 28 mars 2019

Direktionen

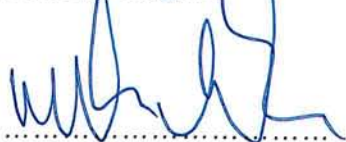
Martin Carling
Dals Eds kommun

Paul Åkerlund
Trollhättans stad

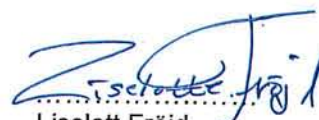
Ingemar Samuelsson
Uddevalla kommun

Mats Abrahamsson
Sotenäs kommun

Kent Hansson
Strömstad kommun

Liselott Fröjd
Tanums kommun

Christer Hasslebäck
Uddevalla kommun

Peter Eriksson
Trollhättans stad

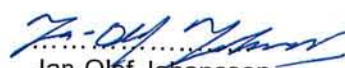
Anders Arnell
Orust kommun

Tobias Bernhardsson
Färgelanda kommun

Stig Bertilsson
Bengtsfors kommun

Jan-Olof Johansson
Lysekils kommun

Gunnar Lidell
Vänersborgs kommun

Benny Augustsson
Vänersborgs kommun

Jan Hognert
Munkedals kommun

Michael Karlsson
Åmås kommun

Morgan E Andersson
Melleruds kommun

Fyrbodal

